

สาระความงามจากเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ

โดย

นายศิวัะ อินทะโคตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สาระความงามจากเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ

โดย

นายศิระ อินทะโคตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE AESTHETIC SUBSTANCE OF NATURAL CHANGES

By

Siwa Inthakhot

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Program of Visual Arts

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2011

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “สาระความงามจาก
ความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ” เสนอโดย นายศิวัะ อินทะโคตร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชิต ตั้งเจริญ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวัน เปียคกลาง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ วังบอน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ทรงไชย บัวชุม)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์รุ่ง ธีระพิจิตร)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวัน เปียคกลาง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชิต ตั้งเจริญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ วังบอน)

...../...../.....

53001217 : สาขาวิชาทัศนศิลป์

คำสำคัญ : ความงาม/ความจริง/จากปรากฏการณ์ความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติสู่สภาวะการเปลี่ยนแปลงของชีวิต

คิระ อินทะโคตร : สารความงามจากความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศศ.พิชิต ตั้งเจริญ,ศศ.นาวัน เบียดกลาง และ ศศ.ไพโรจน์ วังบอน. 87 หน้า.

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อเรื่อง “สารความงามจากความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ” นี้ ข้าพเจ้าต้องการแสดงออกถึงความงามจากสารความจริงอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่มีความเคลื่อนไหวความไม่คงที่ของสภาวะต่างๆ ที่มีในธรรมชาติ ทั้งที่เป็นวัตถุจับต้องได้และที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่สัมผัสรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ปรากฏการณ์ของความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงจากธรรมชาติภายนอก มีผลมาสู่สภาวะความเปลี่ยนแปลงภายในคือร่างกายและจิตใจ ที่กระเพื่อมหวั่นไหวไปตามปัจจัยสภาพแวดล้อม เกิดเป็นแรงสะท้อนใจมาสู่การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมที่ต้องการแสดงออกถึงสารความจริง ผ่านความงามที่เกิดจากเอกภาพของ รูปทรง เส้น ลวดลาย พื้นผิว และน้ำหนักเป็นสำคัญ เพื่อถ่ายทอดห้วงภาวะของการเปลี่ยนแปลงที่มีความเคลื่อนไหวในปัจจุบันขณะ มีนัยความหมายที่แสดงความจริงของชีวิต คือ การเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และแตกดับเสื่อมสลายไป โดยแสดงออกผ่านกระบวนการทางจิตรกรรมด้วยความฉับพลันทางเทคนิค เพื่อถ่ายทอดภาวะห้วงอารมณ์และความรู้สึก ให้เกิดเป็นรูปแบบของผลงานจิตรกรรมที่มีความเคลื่อนไหวเลื่อนไหลต่อเนื่องสัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกภายในของข้าพเจ้า

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1 ..... 2 ..... 3.....

53001217 : MAJOR : VISUAL ARTS

KEY WORD : AESTHETIC/TRUTH/NATURAL CHANGES EFFECT TO CHANGING OF LIFE

SIWA INTAKHOT : THE AESTHETIC SUBSTANCE OF NATURAL CHANGES.

THESIS ADVISORS : ASST.PROF. PICHIT THANGCHAREAN. ASST.PROF. NAWIN BIADKLANG. AND ASST. PROF. PAIROJ WUNGBON. 87 pp.

The substance of natural changes is the topic that was present to the artistic creation. This thesis occurred from movement or instability of various conditions that were inspiration from nature. This can be perceived through the five senses. Natural changes effect to body and mind which needs to express the truth through the aesthetic on main shape, line, pattern, surface and weight. To transfer the changing conditions representing the recent movement mean to express the truth of life, which is a rise, constancy and to fade, which express immediately through technique of painting process. These were transferred emotion and feeling that move continually and relate with my inner sensitivity.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิด ขอน้อมรำลึกพระคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ทรงมอบมรดกทางหลักธรรมคำสอนและแนวทางการปฏิบัติเพื่อรู้แจ้งแห่งทุกข์ ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์อิทธิพล ตั้งโฉลก ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชิต ตั้งเจริญ ที่ให้คำปรึกษาการสร้างสรรค์งานศิลปะและการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณสถาบันการศึกษาและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ ขอน้อมรำลึกพระคุณของครูช่างศิลปกรรมโบราณที่ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอันทรงคุณค่าไว้ให้เป็นมรดกทางภูมิปัญญาแก่ลูกหลานได้ศึกษาเรียนรู้ ขอขอบคุณราชบัณฑิตยสถานและดวงจิตทุกคนที่ได้ให้รับรู้สภาวะแห่งภพภูมิของรูปนามและความรู้สึกนึกคิด ขอขอบคุณมิตรสหายที่ให้การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อให้คำปรึกษาที่ดีในการทำงานและการดำเนินชีวิต และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนช่วยให้งานวิทยานิพนธ์ชุดนี้สำเร็จลุล่วงในทุกประการ

ขอให้คุณค่าและคุณงามความดีที่มีในงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและเพื่อนมนุษย์ในการดำรงอยู่ร่วมกัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์	2
สมมติฐานของการสร้างสรรค์.....	3
ขอบเขตของการสร้างสรรค์	3
วิธีการสร้างสรรค์.....	3
แหล่งข้อมูลในการสร้างสรรค์.....	4
อุปกรณ์ใช้ในการสร้างสรรค์.....	4
2 ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	5
แรงบันดาลใจและอิทธิพลจากพุทธศาสนา.....	6
แรงบันดาลใจและอิทธิพลจากธรรมชาติ	8
แรงบันดาลใจและอิทธิพลจากศิลปกรรมไทย.....	13
แรงบันดาลใจและอิทธิพลจากจิตรกรรมจีนและภาพเขียนนิกายเซ็น.....	15
3 ขั้นตอนและกระบวนการในการสร้างสรรค์	18
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์.....	18
องค์ประกอบในการสร้างสรรค์.....	19
4 ขั้นตอนและกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	23
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1	23
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2	35
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3	47
ผลงานวิทยานิพนธ์.....	65

บทที่	หน้า
5 บทสรุป.....	84
บรรณานุกรม	85
ประวัติผู้วิจัย	86

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงลักษณะของรูปทรงและเส้นในธรรมชาติ.....	11
2 ภาพข้อมูลจากธรรมชาติ.....	11
3 ภาพการผุพังเสื่อมสลายและการเกิดใหม่.....	12
4 ภาพปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ.....	12
5 ภาพลายรดน้ำบนประตู่พระไตรปิฎก.....	14
6 ภาพลายปูนปั้นหน้าบันพระอุโบสถวัดสระบัว.....	14
7 ภาพเขียนจิตรกรรมจีนในสมัยราชวงศ์ซ่ง.....	17
8 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 1.....	25
9 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 2.....	26
10 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 3.....	27
11 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 4.....	28
12 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 5.....	29
13 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 6.....	30
14 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 7.....	31
15 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 8.....	32
16 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 9.....	33
17 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 10.....	34
18 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 1.....	37
19 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 2.....	38
20 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 3.....	39
21 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 4.....	40
22 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 5.....	41
23 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 6.....	42
24 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 7.....	43
25 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 8.....	44
26 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 9.....	45
27 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 10.....	46
28 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชิ้นที่ 1.....	49

ภาพที่	หน้า
29 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2	50
30 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 3	51
31 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 4	52
32 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 5	53
33 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 6	54
34 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 7	55
35 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 8	56
36 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 9	57
37 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 10	58
38 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 11	59
39 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 12	60
40 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 13	61
41 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 14	62
42 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 15	63
43 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 16	64
44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	68
45 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	69
46 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	70
47 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	71
48 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	72
49 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6	73
50 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7	74
51 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8	75
52 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 9	76
53 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 10	77
54 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 11	78
55 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 12	79
56 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 13	80
57 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 14	81

ภาพที่		หน้า
58	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 15.....	82
59	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 16.....	83

บทที่ 1

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในทุกสรรพสิ่ง ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งคน สัตว์ พืช และวัตถุสิ่งของ ต่างตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขของความเปลี่ยนแปลง เมื่อพิจารณาตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแล้ว การเปลี่ยนแปลงเป็นกฎข้อหนึ่งของไตรลักษณ์ คือ สามัญลักษณ์ 3 ประการ ได้แก่ อนิจจัง คือความไม่เที่ยง ทุกข์ขัง คือการเปลี่ยนแปลงที่คงอยู่ในสภาพใดสภาพหนึ่งไม่ได้ทำให้เป็นทุกข์ อนัตตา คือ ไม่มีตัวตน มีเหตุก็เกิดหมดเหตุก็ดับบังคับไม่ได้ มูลเหตุการเกิดของสรรพสิ่ง คือ การรวมตัวและอิงอาศัยของเหตุปัจจัยที่เอื้อให้เกิด คือมีเหตุให้เกิดจึงเกิด เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ตั้งอยู่ชั่วขณะ และดับสลายไปในที่สุด มูลเหตุของการเกิด การตั้งอยู่ และการดับไป คือการเป็นไปเองตามเหตุเป็นปัจจัยที่มาเกื้อหนุนกัน

การเปลี่ยนแปลงเกิดดับ จึงเป็นภาวะของธรรมชาติ เป็นสัจจะความจริงที่สอนให้เข้าใจชีวิต เห็นความงามของสภาวะการก่อกำเนิด ผู้การเสื่อมสลาย เหตุปัจจัยที่ทำให้ชีวิตและโลกมีความสมดุล

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

การเปลี่ยนแปลงเป็นกฎธรรมชาติที่ทุกสรรพสิ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในหน่วยธรรมชาติที่ใหญ่ เช่นจักรวาล และหน่วยธรรมชาติที่เล็ก เช่นโมเลกุลและอะตอม ต่างมีองค์ประกอบที่ประจวบด้วยพลังงานของความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้นและที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ต่างมีองค์ประกอบภายในที่มีความเคลื่อนไหว และการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน แม้มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ร่างกายของมนุษย์ในขณะหลับ คุณลักษณะของการเคลื่อนไหว แต่หัวใจยังคงทำหน้าที่สูบฉีดเลือดไปเลี้ยงอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายอยู่ตลอดเวลา

โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ และหมุนรอบตัวเอง ทำให้เกิด วันเวลา และ ฤดูกาล เกิดวัฏจักรของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ มีการเกิด เจริญเติบโต และการเสื่อมสลายสืบต่อเนื่องไม่ขาดสาย การเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงจึงเป็นสัญลักษณ์ของชีวิต ทุกอย่างในโลกนี้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสิ่ง

มนุษย์สร้างขึ้น ล้วนมีกฎเกณฑ์บางอย่างของจักรวาลครอบคลุมอยู่ เช่น กฎของความโน้มถ่วง กฎของสังสารวัฏ¹ กฎของจักรวาลทำให้เกิดความงามและความจริงในขณะเดียวกัน

ธรรมชาติได้แสดงการเปลี่ยนแปลงทั้งในรูปของปรากฏการณ์ เช่น ฤดูกาลต่างๆ ที่หมุนเวียนเป็นวัฏจักร ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของสภาพดินฟ้าอากาศ ฝนตกฟ้าร้อง ทิศทางของสายลม น้ำขึ้นน้ำลง ฯลฯ และธรรมชาติที่แสดงในรูปของวัตถุที่จับต้องเห็นและสัมผัสได้ เช่น ต้นไม้ ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ มีการเกิด เจริญเติบโต แผ่กิ่งก้าน ลำต้น ราก ใบ และดอกผล ผ่านกาลเวลาเป็นต้นไม้มีอายุ และหักโค่นผุพัง เสื่อมสลายคืนสู่ธาตุมูลตามธรรมชาติไป ในที่สุด ในช่วงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ในธรรมชาติและสภาพแวดล้อมภายนอก เกิดเป็นแรงบันดาลใจมาสู่การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมที่ต้องการแสดงออกถึงสาระความจริงผ่านความงามที่เกิดจากเอกภาพของ รูปทรง เส้น ลวดลาย พื้นผิว และน้ำหนักเป็นสำคัญ เพื่อถ่ายทอดห้วงสภาวะของการเปลี่ยนแปลงที่มีความเคลื่อนไหวในปัจจุบันขณะของธรรมชาติและปัจจุบันขณะของการสร้างงานจิตรกรรมไปพร้อมกัน

วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่แสดงออกถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลง โดยมีแรงบันดาลใจมาจากรูปทรงและปรากฏการณ์ในธรรมชาติ ที่มีเอกภาพทางความงามของรูปทรง มีรายละเอียดของพื้นผิว เส้น และน้ำหนักที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของ เวลา และ ฤดูกาล แสดงถึงความจริงของชีวิต ที่มีการเกิดและการเสื่อมสลาย สะท้อนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่องไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา คือความไม่เที่ยง ความเปลี่ยนแปลง และการไม่มีตัวตน โดยแสดงออกด้วยผลงานจิตรกรรม 2 มิติ มีลักษณะถึงนามธรรม เน้นเส้น พื้นผิวลวดลาย และน้ำหนัก เป็นสำคัญ แสดงถึงสาระและรายละเอียดของธรรมชาติในห้วงขณะของสภาวะการเปลี่ยนแปลง ศึกษาและค้นคว้าเทคนิคผสม ระหว่าง สีน้ำมัน เกรยอง ดินสอ บนแผ่นโฟมยาง เพื่อพัฒนาและสร้างลักษณะเฉพาะทางเทคนิคกรรมวิธี ให้เป็นภาษาเฉพาะทางทัศนศิลป์ที่สามารถแสดงออกถึงเนื้อหาและแนวความคิดเรื่องความงามที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงและการเสื่อมสลายของธรรมชาติ

¹ ชลุด นิมิเสมอ, วาดเส้นสร้างสรรค์ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์, 2553), 106.

สมมติฐานในการสร้างสรรค์

แสดงออกถึงความงามในสภาวะการรับรู้ถึงเปลี่ยนแปลงในห้วงขณะ โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากสาระและรูปทรงทางธรรมชาติ ที่มีการเกิด เจริญเติบโตและผุพังเสื่อมสลาย ในช่วงขณะของการเปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดความงามและเอกภาพของรูปทรง ที่มีเส้น พื้นผิว น้ำหนัก มีจังหวะที่ขัดแย้งและกลมกลืนสอดคล้องประสาน มีนัยความหมายบ่งบอกถึงความจริงของชีวิต ที่มีการเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และเสื่อมสลายไป โดยแสดงออกผ่านผลงานจิตรกรรมด้วยความฉับพลันทางเทคนิคและกระบวนการ เพื่อถ่ายทอดสภาวะห้วงอารมณ์และความรู้สึกในขณะนั้น ให้เกิดเส้น ร่องรอย ลวดลาย น้ำหนัก และ พื้นผิว ที่มีความเคลื่อนไหวเลื่อนไหลต่อเนื่องสัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกภายในของข้าพเจ้า

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

แสดงเรื่องราวของการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติ ห้วงขณะการเปลี่ยนแปลงที่มีเอกภาพของรูปทรง เส้น พื้นผิว ลวดลาย และน้ำหนัก เกิดเอกภาพความงามที่สัมพันธ์กับความรู้สึกภายใน

ขอบเขตทางด้านรูปแบบ

นำเสนอด้วยผลงานจิตรกรรม 2 มิติ รูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) เน้นการแสดงออกด้วย เส้น พื้นผิว ลวดลาย และน้ำหนัก เป็นสำคัญ เพื่อสอดคล้องกับการแสดงออกที่สื่อถึงสาระของรายละเอียดในธรรมชาติในห้วงภาวะของการเปลี่ยนแปลงเสื่อมสลาย

ขอบเขตทางด้านเทคนิค

เทคนิคผสม ระหว่าง สีน้ำมัน เกรียง ดินสอ บนแผ่นโฟมยาง

วิธีการสร้างสรรค์

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการ จากตำรา หนังสือ นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต สื่อสารมวลชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวเรื่องและหัวข้อในการสร้างสรรค์

2. ศึกษาผลงานศิลปะ ในพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ แกลเลอรี อินเทอร์เน็ต ที่วี สื่อสารมวลชนอื่นๆ เพื่อศึกษา วิเคราะห์ แนวความคิด วิธีคิด ขั้นตอนและเทคนิคการทำงานของศิลปิน ในหลายๆ แขนง เพื่อนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

3. ทำภาพร่างจากสถานที่จริงและในห้องทำงาน เพื่อศึกษาและซึมซับอารมณ์ความรู้สึก เป็นข้อมูลเชิงอัตวิสัย อันมีผลต่อการแสดงออกในการสร้างสรรค์ ด้วยเทคนิควาดเส้น (Drawing)

4. เก็บข้อมูลภาพถ่าย เพื่อศึกษารายละเอียดของต้นไม้และรูปทรงในธรรมชาติอื่นๆ อันเป็นข้อมูลเชิงภาวะวิสัย

5. แก้ไข พัฒนาภาพร่าง ทั้งรูปแบบ เทคนิค อารมณ์ความรู้สึกและแนวความคิด ให้มีความสมบูรณ์สามารถสื่อเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญตามเจตนาและวัตถุประสงค์ในการแสดงออก

6. ปฏิบัติชิ้นงานจริง เพื่อให้เกิดผลลัพท์เป็นชิ้นงานที่วางไว้ตามวัตถุประสงค์

7. นำผลงานเข้าสู่การวิเคราะห์ วิจัย ทั้งแนวความคิด เนื้อหา รูปแบบ และเทคนิค วิธีการ ในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาผลงานต่อไป

8. ประมวลผลและสรุปผล เพื่อรวบรวมข้อมูลจัดทำเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์

แหล่งข้อมูลในการสร้างสรรค์

1. แหล่งข้อมูลเชิงวิชาการ

1.1 ห้องสมุด ห้องวารสาร ร้านหนังสือ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ และสื่อสารมวลชนอื่นๆ ที่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน

2. แหล่งข้อมูลภาคสนาม

2.1 แหล่งข้อมูลทางธรรมชาติ อุทยาน ป่าไม้ สวน วัด วัง ฯลฯ

2.2 พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ แกลลอรี่

อุปกรณ์ที่ใช้ในการในการสร้างสรรค์

1. อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานช่าง

ก้อน ตะปู เลื่อย ไม้เฟรม ไม้ฉาก ตลับเมตร แมคยิ๊ง ลูกแม็ก ไม้บรรทัด

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในงานจิตรกรรม

ผ้าใบ กาวลาเท็กซ์ แผ่นโฟมยาง กระดาษ สีน้ำมัน น้ำมันสน ทินเนอร์ สีพลาสติค เกรยอง ดินสอ สเปร์เคลือบ แปรงทาสี พู่กัน

บทที่ 2

ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ภายใต้หัวข้อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ เรื่องสาระความงามจากความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ เป็นการมุ่งเน้นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภายใต้แนวคิดที่ต้องการนำเสนอเนื้อหาที่แสดงออกถึงสัจจะความจริงของธรรมชาติและชีวิต ผ่านความงามทางทัศนศิลป์ โดยอาศัยทัศนธาตุที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงและธรรมชาติจึงมีหลายมิติ ที่มีอิทธิพลต่อแรงบันดาลใจและแนวคิดในการสร้างงาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำงานจึงสามารถแบ่งได้ดังนี้คือ

1. ธรรมชาติ

- 1.1 ธรรมชาติที่เป็นกายภาพ เช่น คน สัตว์ วัตถุสิ่งของที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
- 1.2 ธรรมชาติที่เป็นปรากฏการณ์ ที่เกิดขึ้นและรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า

2. การเปลี่ยนแปลง

2.1 การเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ ที่มองเห็นจับต้องได้ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิต เช่น การเคลื่อนไหวของคน สัตว์ต่างๆ หรือวัตถุสิ่งของทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ที่มีเหตุปัจจัยให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง เช่น ต้นไม้ที่ถูกลมพัด รั้วคลื่นของน้ำ ฯลฯ และการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก ฟัวร้อง พายุ ฯลฯ

2.2 การเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถสัมผัสได้ด้วยผัสสะปกติทั่วไป คือ การเปลี่ยนแปลงในระดับอนุภาคของสสารวัตถุ ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นมีอยู่จริงและเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา มีผลทำให้สสารวัตถุเปลี่ยนรูปสถานะ

2.3 การเปลี่ยนแปลงในมิติทางนามธรรม คือ การเปลี่ยนแปลงของจิตที่มีการเคลื่อนไหว กระบวนการรับรู้ผัสสะ เป็นธรรมชาติของจิตที่ทำงานตามเหตุปัจจัยที่มากกระทบรู้ และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของ กาย อารมณ์ความรู้สึก และความคิด

ธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลง คือ แนวเรื่องหลักที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบ เทคนิคและเนื้อหาที่แสดงออกถึงความงามและความจริง โดยมีที่มาจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลในการทำงาน ดังนี้

แรงบันดาลใจและอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา

คำสอนที่เป็นแก่นและหัวใจหลักของพระพุทธศาสนา คือ เรื่องอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค คือ ทุกข์ เหตุแห่งทุกข์ ความดับทุกข์ และทางไปสู่ความดับทุกข์¹ ตามหลักคำสอนกล่าวว่า ถ้าจะรู้ธรรมต้องรู้ทุกข์ก่อน เมื่อเห็นทุกข์จึงเห็นธรรมเมื่อเห็นธรรมก็เห็นทาง คำถามคือทุกข์ในอริยสัจคืออะไร ทุกข์คือกายกับใจ กายกับใจคือรูปกับนามที่ประกอบกันขึ้นเป็นตัณหุทัย ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่าขั้น 5 ขั้น 5 นี้เป็นตัณหุทัย ซึ่งประกอบไปด้วยรูป 1 นาม 4 ได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

1. รูป คือ ร่างกาย
2. เวทนา คือ ความรู้สึกเป็นสุข ความรู้สึกเป็นทุกข์ ความรู้สึกกลางๆ
3. สัญญา คือ ความจำได้หมายรู้
4. สังขาร คือ ความคิด
5. วิญญาณ คือ การรับรู้ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ²

ขั้นทั้ง 5 นี้ประกอบกันเป็นร่างกายมนุษย์ ซึ่งต่างทำหน้าที่ของตนเองโดยไม่สามารถบังคับได้ แม้ผู้ที่เป็นเจ้าของก็ไม่สามารถบังคับกายใจนี้ได้ เหตุที่บังคับไม่ได้เพราะขั้นทั้ง 5 เกิดขึ้น ดำรงอยู่ และ แรกดับ เพราะมีเหตุให้เกิด มีเหตุให้ดำรงอยู่และมีเหตุให้แตกดับ คือมีเหตุปัจจัยที่อิงอาศัยกัน สภาวะธรรมแห่งการอิงอาศัยนี้เรียกว่า อิทัปปัจจตา ส่วนการเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และแตกดับบังคับไม่ได้นั้นเรียกสภาวะธรรมนี้ว่า ไตรลักษณ์ คือสามัญลักษณ์ 3 ประการ ประกอบด้วย อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

อนิจจัง หรืออนิจตา(อนิจตาธาตุ) คือ สภาวะธรรมของความไม่เที่ยง ไม่จีรัง ไม่ยั่งยืนในทางพระพุทธศาสนา

ทุกขัง หรือ ทุกขตา(ทุกขตาธาตุ) คือ สภาวะธรรมของความแปรปรวนเปลี่ยนแปลงในทางพระพุทธศาสนา

อนัตตา(อนัตตาธาตุ) คือ สภาวะของความไม่มีตัวมีตนที่แท้จริงในทางพระพุทธศาสนา³

ทุกสรรพสิ่งบนโลกและในจักรวาลรวมทั้งชีวิตมนุษย์ต้องตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขนี้แน่นอน คือ ภายใต้เงื่อนไขของไตรลักษณ์ เมื่อพิจารณาดูกายของมนุษย์หากมองในแง่กายภาพแล้ว มนุษย์ต่างหมุนเวียนเกิดตายตามระบบวัฏจักรของสิ่งมีชีวิตนั่นคือการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามธรรมชาติ และกินเวลาเฉลี่ยตั้งแต่เกิดจนแก่ตายโดยประมาณ 100 ปี แต่เมื่อพิจารณาตามหลัก

¹นิต จารุสร, สารธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : เจริญบุญการพิมพ์, 2547), 7.

²ชมรมผู้ปฏิบัติธรรมสำนักงานศาลยุติธรรม, จบที่ใจ (กรุงเทพมหานคร : นำทางการพิมพ์), 2.

³ศรีศากยโสภณ, วิปัสสนากรรมฐาน (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา), 154.

ของพระพุทธศาสนาแล้ว ร่างกายหรือขั้น 5 ของมนุษย์มีการเกิดดับเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ เมื่อพิจารณาขั้นอันแรกก็คือ รูป จะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดดับทุกขณะจิต มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไม่มีความคงที่ ทั้งยามหลับ ยามตื่น ร่างกายขยับหนีความทุกข์ตลอดเวลา เมื่อนั่งนานๆ เราจะรู้สึกเมื่อยนั่นคือถูกความทุกข์รุมเร้าบีบบังคับจิตจะสั่งร่างกายให้เปลี่ยนท่านั่ง แม้ยามหลับเราพลัดตัวอยู่เนื่องๆ โดยไม่รู้ตัวเพราะนอนท่าเดิมนานๆ ร่างกายย่อมเมื่อยล้า หรือพิจารณาเวทนา สัญญา สังขาร และ วิญญาณ คือ ความรู้สึกนึกคิด และอายตนะทั้ง 6 จะเห็นความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะเช่นกัน เดี่ยวรู้สึกสุขเดี่ยวรู้สึกทุกข์ เดี่ยวหนีไปคิดเรื่องเก่าๆ ในอดีตที่ผ่านมาแล้วปรุงแต่งใหม่ให้ใจฟุ้งซ่าน เดี่ยวจิตหนีไปทางตาไปเห็น ไปดมกลิ่น ไปลิ้มรส ฯลฯ จิตหรือนามธรรมเคลื่อนไหวตลอดเวลาเมื่อมีสิ่งเร้า

ในทางพระพุทธศาสนาจึงแบ่งสรรพสิ่งในโลกนี้ตามสภาวะธรรมได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สภาวะธรรมที่เป็นรูป ได้แก่ คน สัตว์ สิ่งของ แสง สี เสียง กลิ่น รส สัมผัสทางกาย(โณรูปพะ) เป็นต้น เราเรียกว่า รูปธรรมหรือสภาวะธรรมที่เป็นรูปในทางพระพุทธศาสนา
2. สภาวะธรรมที่เป็นนาม ได้แก่ ความดี ความเลว กุศล อกุศล ความรู้สึกสุข สวงาม ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งไม่สามารถรับรู้ได้ด้วย ตา หู จมูก ลิ้น และกาย แต่สามารถรับรู้ได้ทางใจ เราเรียกว่า นามธรรม หรือสภาวะธรรมที่เป็นนาม ในทางพระพุทธศาสนา⁴

ร่างกายหรือขั้น 5 ได้แสดงไตรลักษณ์ให้ดูอยู่ทุกขณะจิต ตามเหตุปัจจัยที่เอื้อให้เกิด เมื่อมีเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงก็เปลี่ยนแปลง เมื่อหมดเหตุก็ดับไม่สามารถบังคับกายใจนี้ได้เลย ธรรมชาติ สภาพแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตรวมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมต่างเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง เกิดดับ ทั้งกายภาพที่เป็นรูปทรงรวมทั้งปรากฏการณ์ที่มองเห็นจับต้องได้และสภาวะที่เป็นนามธรรมที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง เป็นแรงบันดาลใจและมีอิทธิพลต่อแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ดังนี้

1. อิทธิพลต่อเนื้อหา แสดงออกถึงสัจธรรมคือความจริงของสรรพสิ่ง ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดดับ ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางรูปธรรมและนามธรรม และมีความสัมพันธ์กับอารมณ์รู้ความรู้สึกภายในของข้าพเจ้า
2. อิทธิพลต่อรูปแบบ แสดงออกถึงความงามที่เกิดขึ้นในสภาวะการเกิดดับเปลี่ยนแปลง ตามหลักธรรมเรื่องไตรลักษณ์ ในสภาวะรูปธรรมและนามธรรมแสดงความเปลี่ยนแปลง ของเส้น ลาย น้ำหนัก รูปทรง ที่สื่อแทนชีวิตและปรากฏการณ์ ถ่ายทอดและแสดงออกในผลงานวิทยานิพนธ์

⁴เรื่องเดียวกัน, 122-123.

3. อิทธิพลต่อเทคนิค แสดงความจำเป็น บันทึบปรากฏการณ์การเกิดขึ้นชั่วขณะ ที่เห็นและประจักษ์แจ้ง แสดงออกด้วยเทคนิคที่สอดคล้องกับรูปแบบและเนื้อหาโดยให้เทคนิคเกิดขึ้นและเป็นไปตามธรรมชาติของวัสดุอย่างอิสระ เพื่อบันทึบความสดทางเทคนิคและกระบวนการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันขณะของการทำงาน

แรงบันดาลใจและอิทธิพลจากธรรมชาติ

จักรวาลเกิดขึ้นโดยมีดวงอาทิตย์เป็นจุดศูนย์กลาง มีดวงดาวต่างๆ หมุนเวียนเคลื่อนไหวยึดรอบดวงอาทิตย์เป็นระบบสุริยะรวมทั้งดาวเคราะห์โลกที่มนุษย์อาศัยอยู่นี้ โลกหมุนรอบตัวเองทำให้เกิดกลางวันและกลางคืน โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ทำให้เกิดเดือนปีและฤดูกาล ความร้อนจากแสงของดวงอาทิตย์มีผลต่อแกนโลกและเส้นศูนย์สูตร ทำให้ในรอบ 1 ปี เกิดเป็นฤดูกาลต่างๆ ในแต่ละภูมิภาคฤดูกาลมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่อยู่เหนือหรือใต้เส้นศูนย์สูตร ฤดูกาล คือ ช่วงเวลาที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงทั้งปริมาณน้ำฝน ทิศทางลม ความกดอากาศ สภาพอากาศ รวมความแล้ว ฤดูกาล คือ ลักษณะของดินฟ้าอากาศในแต่ละช่วง 1 ฤดู จึงแบ่งออกเป็นฤดูฝน ฤดูหนาว หรือ ฤดูร้อน บางพื้นที่ก็มีฤดูใบไม้ผลิ ฤดูใบไม้ร่วง ฯลฯ ฤดูกาลเหล่านั้นมีผลต่อชีวิตบนโลกแน่นอน ทั้งพืช สัตว์ และชีวิตมนุษย์ เมื่อฤดูกาลเปลี่ยนแปลงสิ่งมีชีวิตก็เปลี่ยนแปลง มีการเกิด เจริญเติบโต และแตกดับเสื่อมสลาย เป็นวงจรวัฏจักรของชีวิตไม่รู้จบสิ้น

มีหลักธรรมหนึ่งที่กล่าวไว้ในพระพุทธศาสนา คือ กฎการอิงอาศัยกันทางธรรมชาติ เรียกว่า อิทัปปัจจยตา มีคุณสมบัติของการอาศัยเหตุปัจจัยอิงอาศัยกันบังเกิดขึ้น⁵ เมื่อสิ่งนั้นมี สิ่งนี้จึงมี มีเหตุจึงเกิดหมดเหตุจึงดับ ทุกสรรพสิ่งในจักรวาลนี้จึงมีเหตุให้เกิด เมื่อเกิดแล้วก็ดำรงอยู่และดับสลายไปเมื่อหมดเหตุ เร็วช้าตามแต่เหตุปัจจัย ทุกสิ่งในจักรวาลจึงเป็นเพียงปรากฏการณ์หรือสภาวะธรรม มีเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ไม่มีตัวตน มูลเหตุแห่งการอิงอาศัยกันจึงเป็นที่มาของการเกิดของสรรพสิ่ง การที่เราเห็นรูปทรง วัตถุสิ่งของ เป็นเพียงการรวมตัวของมวลธาตุทางกายภาพที่มีเหตุให้มารวมตัวกัน และในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างมีมูลเหตุให้เกิดรวมตัวกันเมื่อหมดเหตุแล้ว วัตถุและปรากฏการณ์ก็แตกดับไป

ข้าพเจ้าเห็นสาระความงามของธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการทำงานในแง่มุมของความเปลี่ยนแปลง ทั้งธรรมชาติที่เป็นรูปธรรมภายนอกมองเห็นจับต้องหรือรับรู้ได้ด้วยผัสสะปกติทั่วไป และธรรมชาติที่เป็นนามธรรมที่เป็นปรากฏการณ์หรือสภาวะธรรมที่เกิดขึ้นแล้วดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ มีผลมาสู่นามธรรมคือความรู้สึกลึกซึ้งภายในจิตใจของข้าพเจ้าเองที่มีการ

⁵ เรื่องเดียวกัน, 101.

เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง เกิดดับ ตามแรงเร้าของการเปลี่ยนแปลงจากปรากฏการณ์ของธรรมชาติภายนอก

ธรรมชาติทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมต่างมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพที่รับรู้ได้ด้วยอายตนะทั่วไป

1.1 การเปลี่ยนแปลงของรูปทรงในธรรมชาติที่สามารถพบเห็นได้ตามปกติทั่วไป การเปลี่ยนแปลงลักษณะนี้อาจกินระยะเวลานานมากน้อยต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัย เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ การเจริญเติบโตจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ หรือการเปลี่ยนแปลงของต้นไม้ จากกล้าอ่อนกลายเป็นต้นไม้ใหญ่ แผ่กิ่งก้าน ลำต้น รากใบ ออกดอกผลไปตามฤดูกาล เป็นการเปลี่ยนแปลงที่กินระยะเวลานาน ซึ่งมีความงามและสาระในรูปทรงในแต่ละช่วงเวลาแตกต่างกันออกไป

1.2 การเปลี่ยนแปลงที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ อาจกินระยะเวลาไม่นานแต่แฝงไปด้วยพลังของการเคลื่อนไหว สัมผัสรับรู้ได้ไว และมีสาระความงามทางทัศนธาตุที่มีผลทางความรู้สึกได้ดี เป็นปรากฏการณ์ของธรรมชาติที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น ฝนตก ฟ้าร้อง พายุ สายลมที่พัดผ่านต้นไม้ทำให้กิ่งก้านไหวเอนดอกและใบร่วงหล่น หรือ ระลอกคลื่นของสายน้ำจากแรงลมพัด มีจังหวะความงามของเส้น น้ำหนัก และทิศทางของคลื่นที่แตกต่างหลากหลาย หรือ ความงามของแสงแดดที่สาดส่องลอดผ่านต้นไม้ยามเช้าเห็นเงาและแสงแสดงอาการเคลื่อนไหวหยอกล้อ เป็นความงามของธรรมชาติที่เป็นไปในทางบวกที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึก นอกจากการเปลี่ยนแปลงด้านบวกยังมีด้านลบเช่นกัน เช่น ดอกไม้ที่เคยบานสวยงามอยู่บนต้นเมื่อวันคืนผ่านไป ก็เหี่ยวแห้งร่วงหล่น ใจที่เราไปผูกพันในสิ่งที่เคยมี เมื่อไม่มีแล้วก็ใจหายไปด้วยเช่นกัน ความรู้สึกสูญเสียจึงมีผลทางความรู้สึก จากการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติจึงส่งผลและมีอิทธิพลต่อการสร้างงาน

2. การเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถสัมผัสได้ด้วยอายตนะปกติทั่วไป คือ การเปลี่ยนแปลงในระดับอนุภาคของสสารวัตถุ ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นมีอยู่จริงและเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา มีผลทำให้สสารวัตถุเปลี่ยนรูปสถานะ การเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้มีผลต่อสิ่งมีชีวิตและวัตถุทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ นักวิทยาศาสตร์สามารถที่จะเจาะลึกลงไปในธรรมชาติมากยิ่งขึ้น ผ่านเปลือกหุ้มที่ละชั้นๆ ลึกลงไปประกอบพื้นฐาน ของสสารวัตถุ ดังนั้นจึงพิสูจน์ได้ว่ามีอะตอม แต่ต่อมาก็พบองค์ประกอบ

ของมันได้แก่ นิวเคลียสและอิเล็กตรอน และในที่สุดก็พบองค์ประกอบของนิวเคลียส คือ โปรตอนและนิวตรอน รวมทั้งอาจจะมีอนุภาคที่เล็กกว่าอะตอมชนิดอื่นๆ อีกด้วย⁶

3. การเปลี่ยนแปลงภายในที่เป็นนามธรรม คือการเปลี่ยนแปลงของความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงภายนอก ที่ได้รับสัมผัสจากผัสสะทั้ง 5 มีผลมาสู่การเคลื่อนไหวทางใจเป็นการเห็นสภาวะที่เป็นแรงผลักดันในการสร้างสรรค์ผลงาน

เมื่อการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงเป็นคุณสมบัติสำคัญของสรรพสิ่ง แรงผลักดันการเคลื่อนไหวนั้นจึงมิได้มาจากภายนอก ดังเช่นที่ปรากฏในทัศนะของกรีกโบราณ แต่เป็นคุณสมบัติภายในของวัตถุสิ่งของ ทำนองเดียวกัน ภาพของพระผู้เป็นเจ้าในความคิดของตะวันออกมิใช่ภาพของผู้ปกครองซึ่งกำหนดความเป็นไปของโลกจากเบื้องบน แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่ควบคุมสรรพสิ่งจากภายในเอง⁷

การเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติมีอิทธิพลต่อการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. อิทธิพลต่อรูปแบบ แสดงออกถึงความงามของเส้น รูปทรง พื้นผิว ลวดลาย น้ำหนัก ที่ได้อิทธิพลจากรูปทรงและปรากฏการณ์ในธรรมชาติ ที่มีจังหวะความขัดแย้งหรือการสอดประสานกลมกลืนมีคุณภาพที่เป็นเอกภาพจากสาระเรื่องราวที่มีในธรรมชาติมาสู่ทัศนธาตุที่แสดงออกในผลงานวิทยานิพนธ์

2. อิทธิพลต่อเทคนิค การเคลื่อนไหวของธรรมชาติก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งรูปทรง สี บรรยากาศ ที่มองเห็นและรู้สึกจากการประสาทสัมผัสได้ การเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดร่องรอยต่างๆ เช่น ร่องรอยในเปลือกผิวด้านไม้ รอยทรายที่ถูกกระแสน้ำไหลผ่าน ฯลฯ ร่องรอยเหล่านั้นเกิดเป็นพื้นผิว เส้น รอยขีดข่วน การหลุดสลาย การเลือนพร่ามัว ได้นำเอาลักษณะการปรากฏของกระบวนการทางธรรมชาติ มาเป็นแรงบันดาลใจในการคิดค้นเทคนิค วัสดุ กรรมวิธีในการแสดงออกในผลงาน

3. อิทธิพลต่อเนื้อหา จากปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงเกิดดับในธรรมชาติ ทำให้เห็นสังขารมคือความเป็นจริงของชีวิต ที่มีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ซึ่งเป็นแนวคิดหลักในการแสดงออกในผลงานโดยนำเสนอผ่านความงามของทัศนธาตุ กระบวนการและเทคนิคทางจิตรกรรม

---

⁶ ฟริตจอฟ คาปรา, ตำแหน่งฟิสิกส์, แปลโดย วณช, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2537), 57.

⁷ เรื่องเดียวกัน, 28.

ภาพที่ 1 แสดงลักษณะของรูปทรงและเส้นในธรรมชาติ ที่มีทิศทาง จังหวะ ขนาดที่เคลื่อนไหว สอดประสานสัมพันธ์กัน

ภาพที่ 2 ภาพข้อมูลจากธรรมชาติที่แสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มรูปทรง ทิศทาง เส้น และ รายละเอียดขนาดเล็ก

ภาพที่ 3 ภาพการผุพังเสื่อมสลายและการเกิดใหม่ แสดงวัฏจักรของสิ่งมีชีวิต

ภาพที่ 4 ภาพปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ แสดงการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่ม
น้ำหนัก มิติและบรรยากาศ

แรงบันดาลใจและอิทธิพลจากศิลปกรรมไทย

ข้าพเจ้าชื่นชอบและชื่นชมผลงานศิลปกรรมไทยโบราณทุกยุคทุกสมัย ศิลปกรรมไทยเหล่านั้นล้วนมีคุณค่า และเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่บรรพชนได้สร้างไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ดูได้ศึกษา ความจริงประการหนึ่งที่สังเกตเห็นได้ในผลงานศิลปกรรมไทย ทั้งงานจิตรกรรม ประติมากรรม งานสถาปัตยกรรม และงานประณีตศิลป์ คือ ศิลปกรรมไทยจะเน้นเส้นและรูปร่าง โดยเฉพาะงานที่เป็น 2 มิติ เช่นงาน จิตรกรรมไทย งานประณีตศิลป์ไทย เส้นจึงเป็นหัวใจสำคัญของงานศิลปกรรมไทย ผวนกับรูปร่างแบนๆ 2 มิติ งานศิลปกรรมไทย จึงดำรงอยู่ในมิติทางนามธรรมได้ลงตัว ผสานกับแนวคิดที่แสดงออกถึงคตินิยมทางพระพุทธศาสนา งานศิลปกรรมไทยจึงผสมกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ลายไทยมาจากธรรมชาติ ที่มีความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง ถูกลดทอน ดัดแปลง สร้างสรรค์ จนเกิดเป็นลายที่เราเห็นในปัจจุบัน แต่ในเนื้อความแล้วลายไทยสะท้อนปรัชญาในธรรมชาติและในพระพุทธศาสนา ได้อย่างชัดเจน

เส้นในลายไทย เคลื่อนไหวสอดคล้องประสานไม่ขาดตอน เปรียบเหมือนธรรมชาติที่มีชีวิต เคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง ไม่หยุดนิ่ง ลายไทยบางชนิดยังมีความหมายที่บ่งบอกถึงภพภูมิ ตามคติความเชื่อในไตรภูมิ เช่น ลายกระจังดาอ้อย หมายถึงภพภูมิเทวดา กระจังใบเทศหมายถึงเทวดาชั้นที่สูงถัดขึ้นไป ฯลฯ ความหมายและรูปแบบของลายต่างผสมกันจนเกิดเป็นความลงตัว ที่มีมานานเป็นมรดกทางภูมิปัญญาให้แก่ชนรุ่นหลัง

ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลในการสร้างสรรค์งานวิทยานิพนธ์จากศิลปกรรมไทยดังนี้

1. อิทธิพลต่อรูปแบบ เส้นในผลงานศิลปกรรมไทย มีความเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหว สอดประสานสัมพันธ์กัน และยังสะท้อนแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ จึงมีอิทธิพลต่อการทำงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ในเรื่องรูปแบบของเส้นที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงและผลงานเป็นกึ่งนามธรรมเน้นเพียงเส้น ลาย น้ำหนัก และพื้นผิว
2. อิทธิพลต่อเนื้อหา การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ที่มีการเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และเสื่อมสลายไป จากคติและแนวคิดในการแสดงออก ได้ซึมซับและเป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาค้นคว้าในการทำงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 5 ภาพลายรดน้ำบนประตูคู่พระไตรปิฎก ศิลปะอยุธยาตอนปลาย แสดงการเคลื่อนไหวของเส้นที่มีพลังและมีชีวิต ทั้งเส้นโครงสร้างและเส้นในรายละเอียด แสดงออกถึงความงดงามและความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติผ่านความเคลื่อนไหวของเส้นที่สอดคล้องประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์และลงตัว

ภาพที่ 6 ภาพลายปูนปั้นหน้าบันพระอุโบสถวัดสระบัว จ.เพชรบุรี ศิลปะอยุธยาตอนปลาย แสดงการเคลื่อนไหวของเส้นที่สัมพันธ์กับปริมาตรและน้ำหนักในลวดลาย

ที่มา : นพวัฒน์ สมพิน, ลายปูนปั้นงานช่างประณีตศิลป์ของไทย (โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2540), 228.

แรงบันดาลใจและอิทธิพลจากจิตรกรรมจีนและภาพเขียนนิกายเซ็น

จิตรกรรมจีน จีนเป็นประเทศที่ถือกำเนิดมายาวนาน ถ้าวัดระยะเวลาตั้งแต่การปกครองแบบราชวงศ์ในอดีตจนถึงการปกครองด้วยระบอบสาธารณรัฐในปัจจุบัน จีนจะมีอายุไม่ต่ำกว่า 3,000 ปี นั้นหมายความว่าจีนเกิดร่วมยุคร่วมสมัยกับ อินเดีย อียิปต์ กรีกและโรมัน ซึ่งประเทศและอาณาจักรที่กล่าวมาล้วนเป็นจุดกำเนิดของอารยธรรมที่ยิ่งใหญ่และให้อิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรมไปทั่วโลก จีนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในหลายๆด้าน ล้วนโดดเด่นและมีเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนชนชาติใด หนึ่งในงานศิลปะที่มีความโดดเด่นของจีนคืองานจิตรกรรม

งานจิตรกรรมจีนที่อยู่ในลักษณะประเพณีมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งแบบเขียนสีและเขียนด้วยหมึกดำ เขียนลงบนไม้ กระดาษ และผ้าไหม ฯลฯ แต่ผลงานที่น่าสนใจและให้อิทธิพลในการทำงานของข้าพเจ้า คือ ภาพเขียนด้วยหมึกดำที่เป็นผลงานแบบจีนประเพณีในสมัยการปกครองแบบราชวงศ์

จิตรกรรมจีน แสดงออกด้วยน้ำหนักร่างกายท่าทาง ที่เกิดจากหมึกจีน มีความงามในแบบอุดมคติ ที่ไปพ้นจากความเป็นจริง น้ำหนักขาคำนั้นเป็นมิติทางนามธรรมที่ดิ่งลึกลงไปสู่สาระที่แท้จริงลดทอนการปรุงแต่งของสีสันและสิ่งภายนอก มุ่งตรงต่อแก่นสารและความงามที่ดำรงอยู่นี้เอง แสดงออกถึงความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ ความงามและสภาวะอันลึกลับ ไปพ้นจากสภาวะสามัญของการมองเห็นความงามแต่เพียงภายนอก จิตรกรรมเหล่านั้นใช้แต่เพียงสีดำจากหมึกจีนเท่านั้น แต่สามารถสัมผัสสะท้อนลึกเข้าไปในจิตและวิญญาณสัมผัส

จิตรกรจีนจำนวนมาก นิยมวาดระบายภาพด้วยสีหมึกดำเพียงสีเดียวด้วยความเชื่อที่ว่าในสีหมึกคือการรวมทั้งหมดของทุกสี สีน้ำจืดพวกสีต่างๆทำขึ้นจากวัตถุธาตุ เช่น ดินสีหรือแร่ธาตุ ภูมิมาบดินละเอียด จิตรกรจีนจะรู้ค่าของสีน้ำที่แสดงความเจือจางหรือเข้มข้นหนาที่บ เป็นลีลาของน้ำหนักอ่อนแก่ การวาดระบายส่วนใหญ่ทำอย่างรวดเร็วไม่นิยมวาดจากธรรมชาติโดยตรง หากใช้วิธีศึกษาและเฝ้าสังเกตจนเกิดมโนทัศน์สมบูรณ์ขึ้นในจินตนาการในใจให้เรียบร้อยเสียก่อน จากนั้นจึงถ่ายทอดสร้างงาน เป็นการทำงานที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ต้องใช้ความชำนาญอย่างสูงจนปราศจากความผิดพลาด มีหลักสำคัญอยู่ว่าจิตรกรจะต้องมีมืออันมั่นคงแข็งแรง มีความเจนจบในเรื่องความรู้ในการใช้พู่กันอย่างสมบูรณ์ มือ พู่กัน และจิตใจต้องผนึกเป็นหนึ่งเดียว เพราะว่าการป้ายพู่กันแต่ละครั้งจะให้คุณค่าแห่งชีวิตของผลงาน กลวิธีในการวาดภาพทิวทัศน์ของจิตรกรจีน มีหลักขั้นพื้นฐาน 4 ประการด้วยกันคือ เส้น หมึก รอยฝีแปรง(texture-stroke) และรอยแต้มจุด(dot)⁸

⁸ กัจจกร สุนพงษ์ศรี, ประวัติศาสตร์ศิลปะจีน, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551), 98.

วิถีทางของหมึกดำ, กระจกขาว, พู่กัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังชีวิต(Chi) ทำให้การเขียนภาพจีนเป็นทาง ไม่ใช่เป็นเพียงงานอาชีพ และต้องการระเบียบวินัยภายในอย่างยิ่ง จิตรกรจีนนั้นคือผู้บำเพ็ญพรต ไม่ใช่ นักปรัชญาสาขาสุนทรียศาสตร์ตะวันตกซึ่งมักจะมีชีวิตที่เสเพลและแสดงออกซึ่งปรัชญาของตนผ่านทางความงามของสีสัน

หมึกดำและกระจกขาวและพลังชีวิตเป็นที่รู้จักว่าทำให้เกิดภาพขาวดำที่บริบูรณ์ไปด้วยสีสันอื่น โดยไม่จำเป็นต้องใจสร้างขึ้น เพราะโดยสภาวะธรรมชาติทางใจนั้นสีทุกสีเป็นมายาและเมื่อจิตละจากสรรพนิमितตามความเจริญแห่งมรรคญาณตามลำดับ สีสันจะถูกละทิ้ง หักออกและลดน้อยทั้งด้านรูปลักษณ์และสีสัน ในที่สุดหมึกดำบนกระจกขาวได้กลายเป็นแบบฉบับของการวาดภาพมีชีวิตอยู่ในการแสดงออกของเส้นสาย เงาดำ และขาว นั้นเอง กล่าวได้ว่าศิลปินอยู่ที่ร่องรอยของพลังชีวิตที่สูงส่ง มีจังหวะจะโคน กล้าหาญ ง่ายดาย บริสุทธิ์ไปพ้นจากการปรุงแต่ง เสแสร้ง งานเขียนในลักษณะนี้เป็นการปฏิบัติธรรมขั้นสูง⁹

จิตรกรรมจีนมีอิทธิพลต่อรูปแบบในการสร้างสรรค์งานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ที่ต้องการนำเสนอ เพียงน้ำหนัก เส้น และ พื้นผิว ที่แสดงสภาวะของธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงและความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ

จิตรกรรมนิกายเซ็น พระพุทธศาสนานิกายเซ็น เกิดขึ้นในประเทศจีนสมัยราชวงศ์ถัง และเจริญรุ่งเรืองในสมัยราชวงศ์ซ่ง ประเทศจีนเรียกว่า นิกายฉาน (Chan) ประเทศญี่ปุ่นเรียกนิกายเซ็น (Zen) จิตรกรรมแบบเซ็นจะแสดงความฉับพลันของสภาวะจิตในปัจจุบันขณะ ปราศจากกฎเกณฑ์และการปรุงแต่ง

เราพบว่าภาพวาดของอาจารย์ฉัน(เซ็น) ไม่ใช่เป็นเพียงภาพประเพณีนิยม แต่เป็นสากลยิ่ง และทั้งเป็นกิริยาแห่งพุทธะ ไม่ใช่การวาดรูปแบบเก็บสะสมสัญลักษณ์แบบนักเลงแสดมภ์เป็นองค์แห่งมรรคที่สำคัญ เป็นทาง ไม่ใช่การมุ่งไปสู่การแสดงนิทรรศการตามหอศิลป์หรือพิพิธภัณฑ์ร่วมสมัย ไม่มุ่งเป็นวีรบุรุษทางศิลปะและทั้งไม่ใช่ความเก่งกาจในทางองค์ประกอบศิลปะหรือการมุ่งสร้างความประทับใจให้ผู้คน หรือเพื่อผลทางการเมือง อะไรเหล่านั้น แต่เป็นการน้อมเสนอแก่ผู้คน ไม่ใช่การสอนปรัชญา ไม่ใช่มุ่งสร้างอิทธิพลต่ออนุชน แต่เป็นการสะท้อนออกของสภาพบริสุทธิ์ดั้งเดิมของชีวิตของปัจเจก อันจะเปิดเผยสู่ความเป็นสากลของทั้งหมด¹⁰

ข้าพเจ้านำแนวคิดและวิธีการการแสดงออกแบบจิตรกรรมนิกายเซ็น โดยแสดงความฉับพลันทางเทคนิคและกระบวนการที่มีการแสดงออกที่ปรุงแต่งแต่น้อยในการบันทึกและ

⁹ รุ่งอรุณ ฌ สนธยา, เร็นรำน้าเดือนหงาย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, 2527), 17.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, 22.

แสดงออกถึงสภาวะของปัจจุบันขณะของปรากฏการณ์ที่มีในธรรมชาติและสภาวะความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของจิตภายใน

ภาพที่ 7 ภาพเขียนจิตรกรรมจีนในสมัยราชวงศ์ซ่ง แสดงจังหวะของรูปทรงและมิติของน้ำนักที่มีความเคลื่อนไหวต่อเนื่องสัมพันธ์กัน มีน้ำนักเพียงขาว เทา ดำ ที่เกิดจากหมึกจีน แต่สามารถแสดงพลังและเข้าถึงความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติได้

ที่มา : กำจร สุนพงษ์ศรี, ประวัติศาสตร์ศิลปะจีน, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551), 192.

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการในการสร้างสรรค์

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์

1. การประมวลความคิดและการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์

เมื่อทำการศึกษาค้นคว้า และหาข้อมูลที่มาที่เป็นแรงบันดาลใจและมีอิทธิพลในการสร้างสรรค์จึงมีการประมวลความคิดที่เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ และสรุปเนื้อหาของสร้างสรรค์ผลงานโดยมีแนวความคิดที่ต้องการแสดงออกถึงสาระความงามของธรรมชาติที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง เกิดความงามทางทัศนธาตุและองค์ประกอบทางศิลปะที่สามารถสื่อถึงความจริงของชีวิต ที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงมีการเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และแตกดับเสื่อมสลายไป การเปลี่ยนของธรรมชาติและสภาพแวดล้อมมีผลมาสู่การเปลี่ยนแปลงสภาวะภายในของชีวิต จึงมีการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลภาคสนาม ศึกษาข้อมูลในธรรมชาติ ทั้งธรรมชาติที่เป็นรูปทรงวัตถุ เช่น ต้นไม้ สายน้ำ ฯลฯ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก ลมพัด การเคลื่อนไหวของเมฆ ฯลฯ ศึกษาด้วยวิธีการวาดเส้นและการถ่ายภาพเพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อมูลทางภาวะวิสัย ศึกษาความสัมพันธ์ของน้ำหนัก แสงเงา เส้น ลาย พื้นผิว การเคลื่อนไหวของรูปทรง ขนาด สัดส่วน ฯลฯ อันมีผลต่อการแสดงออกทางเทคนิคและรูปแบบของผลงาน

1.2 ข้อมูลด้านเอกสารและวิชาการ ศึกษาข้อมูลด้านเอกสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย ความหมาย และแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลในการสร้างสรรค์ เช่น หนังสือเกี่ยวกับธรรมชาติ หนังสือทางพระพุทธศาสนา ฯลฯ อันมีผลต่อการแสดงออกทางด้านเนื้อหาของผลงาน

2. ขั้นตอนในการทำภาพร่างต้นแบบ

ทำภาพร่างด้วยการทดลองเทคนิคต่างๆ เมื่อได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์แล้ว ทั้งข้อมูลภาคสนามและข้อมูลทางวิชาการ จึงนำข้อมูลต่างๆมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เกิดความเข้าใจและทำภาพร่างด้วยการทดลองทางเทคนิคต่างๆ เพื่อให้ได้ผลการตอบสนองตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แก้ไขปรับปรุงจนเกิดความสมบูรณ์ลงตัวในภาพร่าง

3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานจริง

ลงมือปฏิบัติงานจริงด้วยการทำงานและการแสดงออกที่สดและความฉับพลันทางเทคนิค ให้กระบวนการทางเทคนิคดำเนินไปด้วยความอิสระ ผู้สร้างสรรค์เป็นเพียงผู้ควบคุมความเรียบร้อยเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของผลงานออกมาตามวัตถุประสงค์ทั้งทางด้านแนวความคิดและเนื้อหาที่ตั้งไว้

4. การวิเคราะห์วิจารณ์และแก้ไขผลงาน

วิเคราะห์และวิจารณ์เพื่อศึกษาข้อดีที่ควรคงไว้และข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข ทั้งจากผู้สร้างงาน คณาจารย์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดให้ผลงานมีความก้าวหน้า

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์

1. เนื้อหา

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้นำเสนอเรื่องราวของธรรมชาติที่มีทั้งความงามที่เกิดจากเอกภาพทางทัศนธาตุและสาระความเป็นจริง ที่ได้รับแรงบันดาลใจและข้อมูลในการสร้างสรรค์มาจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ ทั้งที่เป็นรูปทรงวัตถุและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ที่มีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และเสื่อมสลายไป อันเป็นความจริงของชีวิตและความจริงของทุกสรรพสิ่ง

2. รูปแบบ

นำเสนอด้วยผลงานจิตรกรรม 2 มิติ รูปแบบกึ่งนามธรรม โดย เน้นรูปทรง น้ำหนัก พื้นผิว ลาย และเส้น เป็นทัศนธาตุที่สำคัญในผลงาน เพื่อแสดงออกถึงสภาวะของการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติ โดยมีทัศนธาตุและการจัดวางทางองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ทัศนธาตุ

2.1.1 รูปทรง เป็นรูปทรงที่มีเค้าโครงมาจากธรรมชาติ เช่น รูปทรงของพืช รูปทรงของต้นไม้ รากไม้ กิ่งไม้ ฯลฯ จัดวางเป็นโครงสร้างหลักในผลงาน

2.1.2 น้ำหนัก เน้นน้ำหนักขาว เทา ดำ ที่เกิดจากสีน้ำมันและเกรยอง เพื่อแสดงออกถึงการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติที่เป็นมิติทางความรู้สึก มากกว่าการจำลองสถานการณ์ที่ตาเห็น จึงลดทอนความเป็นสีต้นลง แสดงความรู้สึกอันเป็นอัตวิสัยที่มีต่อธรรมชาติ

2.1.3 พื้นผิว เส้น และลาย เกิดจากเทคนิคทางจิตรกรรม 3 เทคนิค คือ

2.1.3.1 เทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำ ทำให้เกิดพื้นผิว เส้นและลาย ที่อิสระที่เกิดจากการไหลของน้ำ โดยน้ำจะพาเอาสีน้ำมันที่ลอยจับกันอยู่ผิวน้ำไปติดลงบนแผ่นโพลียเอสเตอร์ที่มีคุณสมบัติที่ดูดซับน้ำมันได้ดี การไหลในลักษณะต่างๆของน้ำจะทำให้เกิดเป็นพื้นผิว เส้นและลาย ในลักษณะต่างๆ น้ำที่ไหลช้าๆ เอื่อยๆ จะทำให้เกิดพื้นผิวที่มีเส้น และลายที่คมชัด แผ่นโพลียเอสเตอร์มีเวลานานในการดูดซับสีน้ำมัน พื้นผิวจึงเกิดขึ้นได้อย่างอิสระ ที่มีเส้นและลาย แบบต่างๆมากมาย น้ำที่ไหลเร็วจะทำให้สีมีเวลาเกาะติดบนแผ่นโพลียเอสเตอร์น้อย ประกอบกับทิศทางและแรงของน้ำที่ไหลเร็วจะทำให้เกิดพื้นผิวและลายที่จาง แฉวเบา และเลือนพร่า

2.1.3.2 เทคนิคการเช็ด ชับ ขูด และขีดสี เมื่อสีน้ำมันที่ลอยบนผิวน้ำ ถูกเทลงบนชิ้นงานและหมาดได้ที่จึงใช้ผ้าเช็ดและขูดด้วยของแข็ง เช่น ใบกล้วย ไม้บรรทัด จึงทำให้เกิดเส้น พื้นผิวและลายลักษณะที่ 2 ที่แตกต่างจากเทคนิคแรก พื้นผิว เส้นและลาย ที่เกิดจากการเช็ด ขูด เป็นการควบคุมด้วยผู้สร้างงาน จึงมีเส้น พื้นผิว มีทิศทางที่มีการควบคุม เป็นการแทรกความเป็นผู้ทำลงบนพื้นผิวที่เป็นไปเองโดยธรรมชาติ เทคนิคแรกเป็นไปโดยการให้จิตไร้สำนึกได้ทำงาน ทำหน้าที่ปลดปล่อยอารมณ์ภายในออกมา โดยปราศจากการควบคุมหรือมีการควบคุมเพียงแต่น้อย เทคนิคที่สองเป็นการทำงานของจิตสำนึกเข้าไปมีส่วนในการเชื่อมประสานเทคนิคแรกให้เกิดเป็นเอกภาพเดียวกัน

2.1.3.3 เทคนิคการสลัดสี เป็นการตกแต่งเพิ่มเติมหลังจากเสร็จสิ้นการทำเทคนิคทั้ง 2 ที่กล่าวมาข้างต้น เทคนิคการสลัดสีก่อให้เกิดพื้นผิว เส้น และลายที่สร้างความเคลื่อนไหวของผลงานได้ชัดเจนขึ้นในบางพื้นที่ที่ต้องการสร้างความเคลื่อนไหวที่เร็วและรุนแรง

2.1.4 พื้นที่ว่าง พื้นที่ว่างเป็นสิ่งสำคัญในผลงาน ซึ่งเป็นที่ว่างที่เป็นพื้นที่ที่มีน้ำหนักสว่างในผลงานเป็นส่วนใหญ่เพื่อขับเน้นให้รูปทรงและเรื่องราวเด่นชัด พื้นที่ว่างในผลงานวิธานิพนธ์ชุดนี้ค่อนข้างเป็นพื้นสว่างขาว เป็นพื้นที่ว่างที่มาจากที่ว่างในธรรมชาติและนำมาลดทอนสร้างให้เกิดจังหวะความงาม เพื่อให้เกิดการส่งเสริมรูปทรงในผลงาน และเพื่อความหมาย ความรู้สึก และเนื้อหาของผลงานเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

2.2 การจัดวางองค์ประกอบของผลงาน

เป็นการจัดวางทัศนธาตุต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นในผลงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวเรื่องที่แสดงออกถึงการเคลื่อนไหวของธรรมชาติ จึงมีการจัดวางรูปทรงโดยใช้หลักการดุลยภาพแบบอสมมาตร คือ การวาง สองข้างที่ไม่เท่ากัน แต่มีความสมดุลที่เกิดจากการถ่วงดุลของน้ำหนักด้วยรูปทรงและทัศนธาตุต่างๆ เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวที่การนำสายตาและความรู้สึก ถ่ายเทจากฝั่งซ้ายไปขวาหรือการเคลื่อนไหวที่จากขวาไปซ้าย จากล่างขึ้นบน จากบนลงล่าง การวาง

องค์ประกอบลักษณะนี้ ได้มาจากการศึกษาธรรมชาติ เช่น การเห็น ระยะ ใกล้ ใกล้ ทำให้เกิดรูปทรงเล็กใหญ่ในธรรมชาติ การแตกสลายของขอนไม้ที่ผุพัง ที่ยังเหลือรูปทรงหลัก และมีบางส่วนที่หลุดกระจายออกไป ลมที่พัดต้นไม้และนำเอาใบไม้ปลิวไปตามแรงลมเกิดการเคลื่อนไหวไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งตามแรงลม แต่ยังมีรูปทรงหลักของลำต้นเป็นจุดเด่นตั้งอยู่ การจัดวางในลักษณะนี้เป็นเอกภาพและดุลภาพจากธรรมชาติ ธรรมชาติมีการถ่วงดุลของสิ่งตรงกันข้ามเสมอ มีกลางวันกลางคืน มีความนิ่งสงบและความเคลื่อนไหว มีแสงมีเงา ฯลฯ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนไหว ที่ เกิดชีวิต เป็นเอกภาพ

3. เทคนิค

3.1 วัสดุ เนื่องด้วยผลงานที่เน้นเส้น พื้นผิวและน้ำหนัก วัสดุที่ใช้ในการทำงานจึงเกี่ยวเนื่องกันเพื่อให้สามารถตอบรับการถ่ายทอดและการแสดงออกของเนื้อหาและความรู้สึกภายใน วัสดุในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ มีดังนี้

3.1.1 แผ่นโฟมยาง มีลักษณะเป็นแผ่นสีขาวมีความหนาตั้งแต่ 3-10 มิลลิเมตร มีคุณสมบัติที่เหนียว นุ่ม ยืดหยุ่นสูงทนต่อการบิดงอ กดทับ และสามารถคืนรูปได้ดังเดิม มีส่วนผสมที่เป็นโฟมและยาง มีอัตราส่วนในการผสมระหว่างโฟมและยางในสัดส่วนที่แตกต่างออกไปขึ้นอยู่กับการใช้งาน แผ่นโฟมยางมีความนุ่ม และสามารถดูดซับน้ำมันได้ดีแต่ไม่ดูดซับน้ำ เหมาะแก่การวาดเส้นด้วยเกรของ ชาโคล และการระบายสีน้ำมันแบบเปียกบนเปียก แผ่นโฟมยางมีการดูดซับที่ดีและรักษาความสดของเทคนิคได้ดี

3.1.2 สีน้ำมันกระป๋อง เป็นสีน้ำมันที่มีคุณสมบัติแห้งเร็ว ใช้ทาภายนอกภายในอาคาร เมื่อนำมาผสมกับน้ำมันสนให้เหลวจะสามารถลอยบนผิวน้ำได้ดีเมื่อเทลงในน้ำ และเมื่อนำมาเทลงบนวัสดุ เช่น ไม้ ผ้าใบ ก็สามารถเกิดเป็นริ้วรอยพื้นผิวได้ดี

3.1.3 เกรของ เป็นแท่งถ่าน ที่ป่นและอัดเป็นแท่งแล้ว เหมาะแก่การวาดเส้นที่เน้นการปาดให้ได้พื้นที่น้ำหนักกว้าง สามารถปาดเป็นเส้นและน้ำหนักที่ต่อเนื่องไม่ขาดตอน ใช้วาดเส้นได้หลายวิธีการ ทั้งการขีดเป็นเส้น การฝน และการปาดเป็นพื้นที่ของน้ำหนัก สามารถสนองต่อการแสดงออกได้รวดเร็วและฉับพลัน

3.2 วิธีการ

3.2.1 เมื่อได้ภาพร่างต้นแบบที่สมบูรณ์ลงตัวแล้ว เข้าสู่กระบวนการการปฏิบัติงานจริง เริ่มต้นด้วยขั้นตอนการสร้างพื้นผิวลงบนแผ่นโฟมยางด้วยการใช้เทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำที่ทำในถังน้ำที่เตรียมไว้ ราวเทลงบนแผ่นโฟมยาง ให้น้ำไหลพาสีน้ำมันไปเกาะติดลงบนแผ่นโฟมยาง สีน้ำมันที่ลอยอยู่บนผิวน้ำจะแยกกันเป็นกลุ่ม เนื่องจากน้ำกับน้ำมันไม่เข้ากัน การจับตัวของสี

น้ำมันบนผิวหนังทั้งกลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่ เมื่อกลุ่มสีน้ำมันเหล่านั้นไหลตามน้ำไปติดลงบนแผ่นโฟมยางก็จะทำให้เกิด เป็นรูปทรง ลาย พื้นผิว และน้ำหนัก ตามแต่กลุ่มสีที่ติดกันเป็นกลุ่มมากน้อย แรงของน้ำ ลักษณะและทิศทางการไหลจะทำให้เกิด คราบ ร่องรอย รูปทรงและพื้นผิวที่แตกต่างกัน โดยอัตโนมัติ โดยผู้สร้างงานไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าไปควบคุมจัดการมากจนเกินไป ให้เทคนิคได้ทำงานอย่างอิสระ ร่องรอยที่เกิดขึ้นจะมีความสด สะอาด และมีชีวิตชีวา แค่นี้คุณและควบคุมความเป็นไปบ้างเพียงเล็กน้อย แผ่นโฟมยางที่มีคุณสมบัติดูดซับน้ำมันเร็วก็จะซับเอาสีน้ำมัน คราบ และร่องรอยพื้นผิวที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้นก่อนที่จะร่องรอยจะเปลี่ยนและจางหาย ตกแต่งรายละเอียดของกระบวนการนี้ให้เสร็จสิ้นด้วยการ ระบายสี สดสี ให้เกิดรายละเอียดและสร้างองค์ประกอบการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในผลงาน

3.2.2 เมื่อพื้นผิวที่เกิดจากเทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำแห้งดีแล้ว มาถึงขั้นตอนการปาดเกรของซ้อนทับให้เกิดน้ำหนัก ลาย และพื้นผิวที่ต้องการเพื่อเชื่อมประสานรูปทรง น้ำหนัก ระยะ ให้เกิดเป็นเอกภาพในผลงาน

3.2.3 ขั้นตอนสุดท้าย คือ การสร้างระยะหลังด้วยเทคนิคการระบายสีน้ำมันลงบนแผ่นโฟมยางที่ขโมยน้ำมันลงไปก่อนให้เกิดความชุ่ม แล้วระบายสีน้ำมันให้เกิดเป็นรูปทรง จะได้รูปทรงที่พุ่งกระจาย เส้นขอบเลือนพร่าไม่ชัดเจน เพื่อให้เกิดระยะและมีมิติในผลงาน

สรุป ขั้นตอนและกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นการลำดับขั้นตอนการทำงานโดยภาพรวม เริ่มต้นตั้งแต่การตั้งวัตถุประสงค์ การประมวลความคิดให้เห็นภาพรวมและมีเอกภาพในการทำงาน การกำหนดแนวความคิดในการสร้างสรรค์ มาสู่การศึกษาข้อมูลและการหาข้อมูลภาคสนาม การทำภาพร่างและการปฏิบัติงานจริง ที่มีขั้นตอนและกระบวนการที่หลากหลายซับซ้อน กระบวนการทั้งหมดที่กล่าวมาบางครั้งไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดเอาไว้เสมอไป บางครั้งการทำงานเริ่มต้นที่การทดลองเทคนิคบางอย่าง อาจเข้ามาเริ่มต้นที่ขั้นตอนท้ายๆ แล้วกลับไปเริ่มต้นศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ขั้นตอนแรกสลับกันไปมา การทำงานขึ้นอยู่กับปัญญาญาณที่เกิดขึ้นในแต่ละขณะ และหันกลับมาใช้ปัญญาในการค้นคว้าทดลองสลับกันไปมาเช่นกัน แต่ทั้งหมดก็เพื่อจุดประสงค์ของการค้นคว้าและการศึกษาทดลองให้เกิดการพัฒนาผลงานตามแนวคิดและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ข้างต้นและที่สำคัญไปกว่านั้นคือ การพัฒนาผลงานศิลปะให้เกิดคุณค่าและคุณประโยชน์ที่แท้จริง

บทที่ 4

ขั้นตอนและกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ก่อนเริ่มการทำงานวิทยานิพนธ์ ได้มีการศึกษา ค้นคว้า และทำการทดลองสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 3 ระยะ ตามระยะเวลาและเงื่อนไขทางการศึกษา โดยแบ่งการทำงานผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ดังนี้

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1

เป็นผลงานในช่วงเวลาปีการศึกษาที่ 1 ของการเรียนในระดับปริญญาโทบัณฑิต ซึ่งการทดลองและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เป็นการทำงานต่อเนื่องจากการทำงานศิลปนิพนธ์ในระดับปริญญาตรี คือ การทำงานจิตรกรรมที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม ที่มีเรื่องราว เนื้อหาแสดงออกถึง ความเคลื่อนไหวผ่านเส้นและลวดลายในธรรมชาติ โดยใช้วัสดุ คือ เกรียงเขียนลงบนแผ่นโฟมยาง การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 นี้ เป็นการต่อยอดทางความคิด รูปแบบ และเทคนิควิธีการ โดยมีผลงานทั้งหมด 10 ชิ้น สามารถแบ่งได้ 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 คือผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 ผลงานทั้งสองชิ้น เป็นการเริ่มต้นการศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต ทั้งแนวคิด วิธีการแสดงออก และเนื้อหาในการนำเสนอ จึงยังมีลักษณะที่ต่อยอดจากผลงานชุด ศิลปนิพนธ์ในระดับปริญญาตรี คือ ลักษณะการทำงาน ยังคงอาศัยรูปทรงจากต้นไม้ จากการไปดู ศึกษา ทำภาพร่าง จากสถานที่จริง เป็นการหยิบยืมรูปทรง น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนองค์ประกอบ ต่างๆ จากข้อมูลจริง มีการลดทอน เพิ่มเติม ในขณะการทำงานจริง ให้เกิดการเคลื่อนไหวเคลื่อนไหว ไปตามเทคนิคการปาดเกรียงและเคลื่อนไหวตามอารมณ์ความรู้สึกภายใน แต่โดยภาพรวม ยังคงลักษณะการอิงอาศัยข้อมูลจากต้นไม้จริงอยู่มาก

ปัญหาในการทำงาน ผลงานในระยะนี้ ยังไม่สามารถพัฒนาแนวทางออกจากการลักษณะงานที่ยังอาศัยรูปทรงตามความเป็นจริง ทำให้องค์ประกอบเป็นไปตามรูปทรงที่มีในธรรมชาติ คือ รูปทรงของต้นไม้ที่มีลักษณะเส้นตั้ง ไม่สามารถมีอิสระในการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับแนวความคิดในการแสดงออกถึงการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ

ระยะที่ 2 คือผลงานชิ้นที่ 3-6 ได้มีการปรับเปลี่ยนมุมมอง คือ มีการมองเข้าไปหารายละเอียดในระยะใกล้ของข้อมูลที่เป็นแรงบันดาลใจ เพื่อให้เกิดมุมมองที่ไม่ซ้ำเดิม และหลีกเลี่ยงการซ้ำขององค์ประกอบ ที่มีการจัดวางรูปทรง ที่อิงอาศัยรูปทรงจากต้นไม้ เพื่อให้เปิดกว้างทางการแสดงออกและให้มีแนวทางในการพัฒนารูปแบบของผลงาน ในส่วนของเทคนิคและเนื้อหายังคงลักษณะเดิมในทุกประการ

ปัญหาในการทำงาน ผลงานมีการแสดงออกเพียงเทคนิคเดียว คือ การวาดเส้นด้วยเกรยอง ด้วยวิธีการปาดให้เกิดเป็นริ้วเส้นและน้ำหนักซ้อนกันไปมา ทำให้ผลงานมีอารมณ์เดียวซ้ำๆ การปรับเปลี่ยนมุมมองและองค์ประกอบภาพแก้ปัญหาได้เพียงเล็กน้อย ผลงานยังยึดติดอยู่ในกรอบขององค์ประกอบที่มีการวางโครงสร้างรูปทรงที่ยังอาศัยข้อมูลจากต้นไม้

ระยะที่ 3 ผลงานชิ้นที่ 7-10 ได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำภาพร่าง คือ การออกแบบภาพร่างในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมหรือลดทอนภาพต้นไม้ ที่เป็นภาพข้อมูลต้นแบบ ให้เกิดการบิดเกลียว ยืดหด หรือเคลื่อนไหวไปในทิศทางที่ต้องการ ปรับน้ำหนักให้คมชัดหรือพร่ามัว เพื่อสร้างความคุ้นชินในการมองรูปทรง ให้ภาพต้นแบบมีการเคลื่อนไหวมากขึ้น เมื่อนำมาสร้างเป็นผลงานจริงลักษณะของรูปทรงต้นไม้ได้หายไป เกิดเป็นลักษณะงานที่แสดงอาการเคลื่อนไหวแปรเปลี่ยนของทัศนธาตุที่เกิดจากเส้น ลาย น้ำหนัก

ปัญหาในการทำงาน ผลงานไม่สามารถสื่อว่าเป็นอะไร เห็นเพียงการเคลื่อนไหวที่เป็นเพียงอาการทางองค์ประกอบ ขาดมิติทางความรู้สึก การยืดขยายบิดเบือนรูปทรงผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นไปโดยขาดเหตุผลและความเข้าใจ ขาดวัตถุประสงค์ในเชิงลึก ประกอบกับเทคนิคการปาดเกรยองเพียงวิธีการเดียวเริ่มไม่เพียงพอต่อการแสดงออก จำต้องหาวิธีการทางจิตรกรรมอื่นๆ มาเสริมเพิ่มเติมในการแสดงออก

สรุปการทำงานในช่วงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 เป็นการเริ่มต้นการทำงานที่นำเอาองค์ความรู้จากการทดลองสร้างสรรค์ในระดับปริญญาตรีมาพัฒนา ในช่วงระยะแรกของการทำงานเป็นการต่อยอดการทำงานจากระดับปริญญาตรี ในช่วงหลังจึงมีการปรับเปลี่ยนและทดลองการสร้างสรรค์ทางด้านเทคนิคและรูปแบบในการแสดงออกเป็นสำคัญ

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1

ภาพที่ 8 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน   ต้นไม้ 1

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 210 เซนติเมตร

ภาพที่ 9 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน   ต้นไม้ 2

เทคนิค   เกรียงบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 195 เซนติเมตร

ภาพที่ 10 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน ต้นไม้ 3

เทคนิค เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 145 x 187 เซนติเมตร

ภาพที่ 11 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน   เคลื่อนไหว

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 204 เซนติเมตร

ภาพที่ 12 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน   เส้นและการเคลื่อนไหว

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 181 เซนติเมตร

ภาพที่ 13 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน   เส้นและการเคลื่อนไหว 2

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 199 เซนติเมตร

ภาพที่ 14 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน   เส้นและการเคลื่อนไหว 3

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 193 เซนติเมตร

ภาพที่ 15 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 8

ชื่อผลงาน   เส้นและการเคลื่อนไหว 4

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 185 เซนติเมตร

ภาพที่ 16 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 9

ชื่อผลงาน   เส้นและการเคลื่อนไหว 5

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 223 เซนติเมตร

ภาพที่ 17 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 10

ชื่อผลงาน   เส้นและการเคลื่อนไหว 6

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 190 เซนติเมตร

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ผลงานในช่วงระยะนี้มีทั้งหมด 10 ชิ้น สามารถแบ่งได้ 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 คือ ผลงานชิ้นที่ 1-4 เป็นการแก้ปัญหาทางวัสดุและวิธีการจากการทำงานในผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ที่ใช้เทคนิคเกรของวาดเส้นลงบนแผ่นโฟมยางได้เปลี่ยนมาเป็นการวาดเส้นเกรของบนผ้า โดยการสร้างพื้นผิวและน้ำหนักลงบนผ้าก่อน โดยการระบายน้ำสีจากผงเกรของละลายน้ำ ให้เกิดเป็นน้ำหนักโครงสร้างตามที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นพอลิที่ระบายแห้งสนิทแล้ว จึงใช้เกรของปาดทับซ้อน ให้เกิดเป็นน้ำหนักลดรายละเอียดตามที่ต้องการ

ปัญหาในการทำงาน ผลงานชุดลงเมื่อสีแห้ง ผ้ามีความแข็ง การสร้างลดรายละเอียดและน้ำหนักต่างๆ ไม่พอสานกลมกลืน ผงเกรของหลุดร่วง เมื่อเฟรมมีการขยับ สั่น จึงไม่สามารถถ่ายทอดแสดงอารมณ์ความรู้สึก และแนวคิดได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ประกอบกับผลงานในระยะนี้ มีการปรับเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบให้มีการเคลื่อนไหวของรูปทรงมากขึ้น โดยต้องการแสดงออกถึงภาวะของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ แต่ยังคงอาศัยรูปทรงจากต้นไม้เป็นแรงบันดาลใจหลักที่สำคัญ โดยใช้วิธีการทำงานเดิมเช่นเดียวกับการทำงานในระยะที่ 3 ของการทำงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 คือ การทำภาพร่างในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ช่วยในการสลายรูปทรงของต้นไม้ให้มีการเคลื่อนไหวมากขึ้น ปัญหาของการแสดงออกทางด้านเนื้อหาจึงยังคงอยู่ คล้ายกับการทำงานในระยะที่ 3 ของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 คือ ผลงานยังไม่สามารถสื่อถึงสถานะของการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติได้ ผลงานในช่วงระยะนี้ ทั้งรูปแบบ เทคนิค และเนื้อหา จึงค่อนข้างมีปัญหาอยู่มาก

ระยะ 2 ผลงานชิ้นที่ 5-6 จากปัญหาในการทำงาน ระยะที่ 1 ทั้งรูปแบบ เทคนิค และเนื้อหา จึงได้ปรับเปลี่ยนลักษณะการทำงาน โดยผลงานในระยะที่ 2 ได้ใช้เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ และทดลองสร้างสรรค์ผลงานที่มีแรงบันดาลใจมาจาก ระลอกคลื่นของน้ำ โดยมีแนวความคิดที่ต้องการแสดงออกถึงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่งของธรรมชาติ จึงใช้น้ำเป็นสื่อแทนความหมายและเป็นที่มาในการสร้างสรรค์ โดยใช้พู่กัน แปรง ปาดสี ให้เกิดริ้วรอยลดรายละเอียดเคลื่อนไหวสัมพันธ์กัน

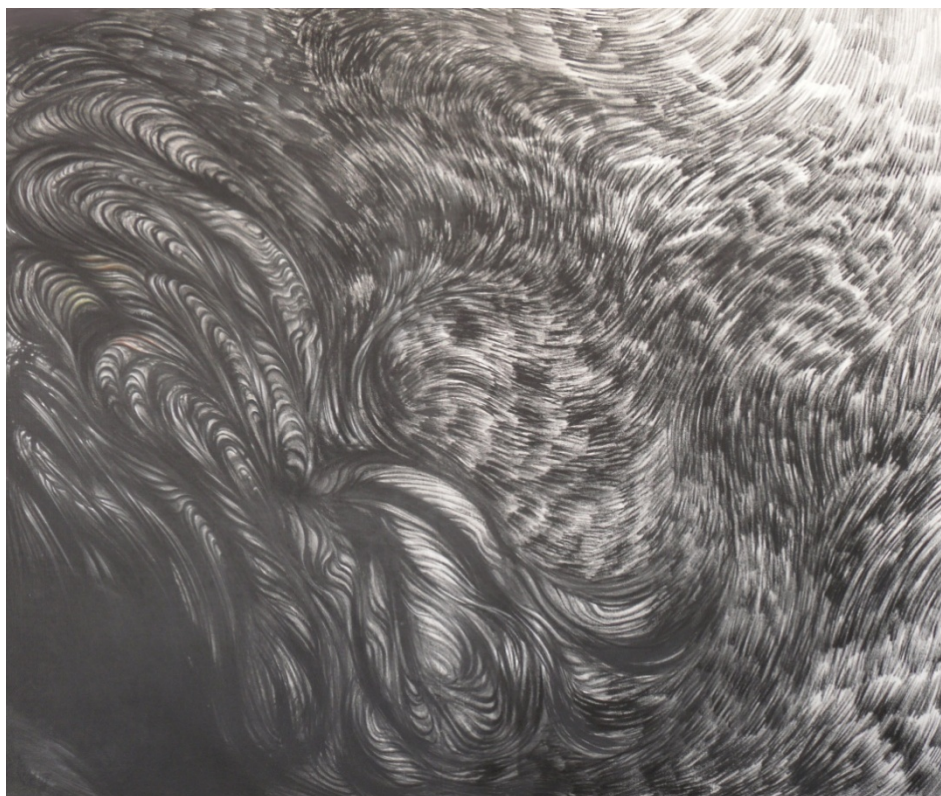
ปัญหาในการทำงาน เป็นการเริ่มต้นเปลี่ยนเทคนิค พร้อมกับเปลี่ยนเนื้อเรื่องในการแสดงออก ผลงานจึงยังขาดอัตลักษณ์และมีเทคนิควิธีการเดียวคือการปาดถูกันแทนการปาดเกรของให้เป็นริ้วเส้น ผลงานในภาพรวมจึงมีจุดที่ควรปรับปรุงพัฒนาอยู่มาก

ระยะที่ 3 ชิ้นที่ 7-10 ได้นำเอาเทคนิค ลมเป่าสีน้ำมันที่ยังไม่แห้ง ให้เกิดเป็นรูปทรงของต้นไม้ กิ่งไม้ รากไม้ เป็นการทดลองและการหาทางออกในการทำงานเพื่อผสมผสานเทคนิค

และวิธีการในการทำงาน ผลงานในระยะนี้จึงมีปัญหาคือเดียวกันกับผลงานระยะที่ 2 คือ เป็นการเริ่มต้นของการทดลอง ผลงานจึงมีจุดที่ควรพัฒนาปรับปรุงในหลายๆ ด้าน

สรุปการทำงานในช่วงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 นี้เป็นช่วงภาคการศึกษาที่ 2 ในการศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต การทำงานเป็นไปเพื่อการทดลอง ค้นหา เพื่อค้นหา รูปแบบ เทคนิคและวิธีการทางจิตรกรรม เพื่อให้สามารถนำเสนอเนื้อหาที่แสดงออกถึงสภาวะการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติที่สัมพันธ์กับการแสดงออกภายใน ผลงานในช่วงระยะนี้จึงเป็นการทดลองค้นคว้าเป็นส่วนใหญ่ เพื่อเตรียมก้าวไปสู่การทำงานในช่วงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 เป็นระยะสุดท้ายที่จะต้องเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์และเตรียมศึกษาค้นคว้าการทำงานวิทยานิพนธ์ด้วยแนวทางที่ชัดเจน

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2

ภาพที่ 18 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน   เส้นและการเคลื่อนไหว 7

เทคนิค   เกรยของบนผ้า

ขนาด   149 x 178 เซนติเมตร

ภาพที่ 19 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน   ต้นไม้ 2

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 195 เซนติเมตร

ภาพที่ 20 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน   เส้นและการเคลื่อนไหว 9

เทคนิค   เกรของบนผ้า

ขนาด   146 x 189 ซม.

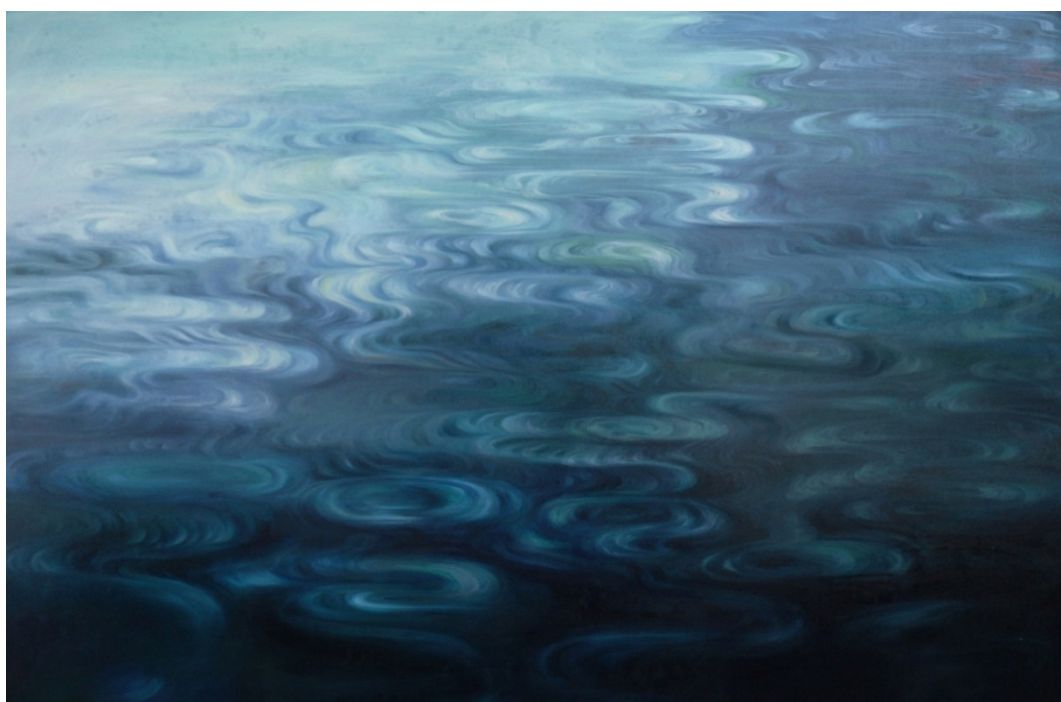

ภาพที่ 21 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน   เส้นและการเคลื่อนไหว 10

เทคนิค   เกรของบนผ้า

ขนาด   145 x 225 เซนติเมตร

ภาพที่ 22 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน   ความลึกซึ้งแห่งสายน้ำ 1

เทคนิค   สีนํ้ามันบนผ้าใบ

ขนาด   124 x 187 เซนติเมตร

ภาพที่ 23 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน ความลึกลับแห่งสายน้ำ 2

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 148 x 191 เซนติเมตร

ภาพที่ 24 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน   ธรรมชาติ 1

เทคนิค   สีนํ้ามันบนผ้าใบ

ขนาด   140 x 168 เซนติเมตร

ภาพที่ 25 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 8

ชื่อผลงาน   ธรรมชาติ 2

เทคนิค   สีนํ้ามันบนผ้าใบ

ขนาด   159 x 198 เซนติเมตร

ภาพที่ 26 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 9

ชื่อผลงาน	ธรรมชาติ 3
เทคนิค	สีน้ำมันบนผ้าใบ
ขนาด	169 x 199 เซนติเมตร

ภาพที่ 27 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 10

ชื่อผลงาน   ธรรมชาติ 4

เทคนิค   สีนํ้ามันบนผ้าใบ

ขนาด   147 x 198 เซนติเมตร

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3

ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 นี้เริ่มต้นด้วยการพิจารณา วิเคราะห์และสังเคราะห์การทำงานของตนเองที่ผ่านมา จึงสรุปได้ว่าการทำงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 มีอัตลักษณ์และสามารถพัฒนาผลงานต่อไปได้ จึงได้นำเอา รูปแบบ เทคนิคและวิธีการ วาดเส้นเกรยของลงบนแผ่นโฟมยาง มาค้นคว้าทดลองในการทำงานผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 โดยผลงานมีทั้งหมด 16 ชิ้น ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ผลงานชิ้นที่ 1-2 เป็นการนำเอา รูปแบบ เทคนิค วิธีการมาจากการทำงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 โดยการย้อนทบทวนและนำมาปรับเทคนิคให้เข้ากับเรื่องราวเนื้อหาที่แตกต่างออกไปจากผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 แต่ปัญหาเดิมที่แก้ไขไม่ได้ก็ย้อนกลับมาคือ ผลงานมีวิธีการเดียว จึงสามารถตอบสนองและแสดงออกได้อารมณ์เดียว

ระยะที่ 2 ได้มีการทำภาพร่างและทดลองเทคนิคหลากหลาย เทคนิคที่น่าสนใจและหยิบยกเอามาค้นคว้าและทำงานอย่างจริงจังก็คือการใช้เทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำ เป็นการนำเอาสีน้ำมันผสมกับน้ำมันสนให้เหลวพอประมาณและเทลงบนน้ำที่มีภาชนะรองรับ สีน้ำมันที่ผสมน้ำมันสนจนเหลวแล้ว จะลอยตัวจับกันเป็นกลุ่มอยู่บนผิวน้ำ เมื่อนำมาเทลงบนแผ่นโฟมยางที่มีคุณสมบัติไม่ดูดซับน้ำแต่ดูดซับน้ำมัน น้ำมันจะไหลไปพร้อมกับน้ำและเกาะติดลงบนผิวน้ำของแผ่นโฟมยาง เกิดเป็นริ้วรอย ลวดลาย และน้ำหนักที่น่าสนใจและมีความสด เนื่องจากแผ่นโฟมยางสามารถดูดซับเอาคราบสีน้ำมันไว้ได้ไวและแห้งเร็ว เมื่อทิ้งให้สีน้ำมันแห้งดีแล้วจึงวาดเส้นตกแต่งด้วยเกรยของตามวัตถุประสงค์และภาพร่างที่ได้กำหนดไว้

การใช้เทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำสร้างร่องรอยลงบนแผ่นโฟมยางไปก่อนหน้านี้ ทำให้เกิดอิสระในการทำงานมากขึ้น ไม่ต้องเพ่งและตั้งใจจนเกินไป เทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำจะสร้างจินตนาการให้เห็นภาพที่ร่างร่าง เป็นพื้นผิวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติของเทคนิค ในขณะการสร้างงานได้ปล่อยให้เทคนิคทำงานอย่างอิสระ ให้จิตไร้สำนึกได้เกิดขึ้นและแสดงตัวอย่างฉับพลัน เกิดเป็นเอกภาพทางการแสดงออกโดยไม่คำนึงถึงเหตุผลความเป็นจริง จนเมื่อคราบสีน้ำมันแห้งดีจึงค่อยใช้จิตสำนึกและปรัชญาฯ ทำงานควบคุมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การปล่อยให้เทคนิคได้ทำงานอย่างอิสระ และปล่อยให้จิตไร้สำนึกได้แสดงตัวผ่านทางเทคนิค ทำให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีเกินคาดสิ่งที่กักเก็บอยู่ข้างในที่ถูกปิดกั้นด้วยเหตุและผลได้แสดงตัวออกมา มีความสด ใหม่ ฉับไว และเป็นไปอย่างอิสระในปัจจุบันขณะ การเตรียมพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สมอง วัสดุอุปกรณ์และข้อมูลการทำงานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เมื่อขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไป ความสดและปัญญาญาณที่เกิดขึ้นช่วงขณะจะหายไปในช่วงพริบตา

ผลงานในระยะที่ 2 นี้ มีทั้งหมด 14 ชิ้น ข้าพเจ้าแบ่งการทำงานออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกและช่วงหลัง ในช่วงแรก มีผลงาน 5 ชิ้น คือ ชิ้นที่ 3-7 เป็นการเริ่มทดลองค้นคว้า นำเอาเทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำมาใช้ จากผลงานที่ผ่านมาที่เคยใช้การวาดเส้นด้วยเกรของเพียงเทคนิคเดียว การทดลองนำเอาเทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำมาใช้ในผลงานช่วงแรกถือว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจแต่ยังต้องทดลองและพัฒนาให้ผลงานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผลงานในช่วงหลัง คือ ชิ้นที่ 8-16 เป็นการทดลองทำงานที่ได้ผลสัมฤทธิ์ในระดับที่น่าพอใจ แต่ปัญหาของการทำงานก็ยังมีควบคู่อยู่เสมอ ปัญหาในการทำงานของผลงานระยะนี้คือ ผลงานขาดน้ำหนักกลางที่เป็นน้ำหนักเทา ด้วยผลทางเทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำจะให้ร่องรอยที่เป็นคราบและเป็นเส้น มีน้ำหนักดำตัดขาวค่อนข้างชัดเจน การตกแต่งผลงานด้วยเกรของก็ทำได้เพียงการตกแต่งในรายละเอียด การคลุมน้ำหนักโครงสร้างภาพรวมจึงต้องเป็นหน้าที่ของเทคนิคอื่นที่จะต้องหามาเพิ่มเติม แต่โดยภาพรวมทั้งหมดของการทำงานในช่วงระยะนี้ ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึก ความคิด ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สรุปการทำงานในช่วงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 เป็นการค้นคว้าทดลองทางด้านเทคนิค วัสดุ และวิธีการเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางรูปแบบ ที่ประกอบไปด้วยทัศนธาตุและการจัดวางทางองค์ประกอบ ที่สามารถแสดงออกถึงเนื้อหาสาระของการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติ มีความงามของทัศนธาตุ เทคนิคและการแสดงออกที่สอดคล้องสัมพันธ์กันกับเรื่องราวและเนื้อหา ซึ่งมีพัฒนาการจากการทำงานที่ผ่านมาและได้ผลสัมฤทธิ์ในระดับที่ดีและค่อนข้างน่าพอใจ

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 3

ภาพที่ 28 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน   เส้นและการเปลี่ยนแปลง

เทคนิค   เกรยของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   149 x 200 เซนติเมตร

ภาพที่ 29 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน   เส้นและการเปลี่ยนแปลง 2

เทคนิค   เกรยของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   144 x 186 เซนติเมตร

ภาพที่ 30 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน   ต้นไม้

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   125 x 147 เซนติเมตร

ภาพที่ 31 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน   ต้นไม้ 1

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   125 x 147 เซนติเมตร

ภาพที่ 32 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน   ผลิใบใหม่

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 210 เซนติเมตร

ภาพที่ 33 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน   เส้นและการเปลี่ยนแปลง 3

เทคนิค   เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 222 เซนติเมตร

ภาพที่ 34 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน   รากไม้

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรยองบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   151 x 235 เซนติเมตร

ภาพที่ 35 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 8

ชื่อผลงาน   ต้นไม้ 2

เทคนิค   สีน้ำมัน, เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 192 เซนติเมตร

ภาพที่ 36 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 9

ชื่อผลงาน   ต้นไม้ 4

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 190 เซนติเมตร

ภาพที่ 37 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 10

ชื่อผลงาน   สลาย

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   230 x 260 เซนติเมตร

ภาพที่ 38 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 11

ชื่อผลงาน   ต้นไม้ 3

เทคนิค   สีน้ำมัน, เกรียงบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   240 x 270 เซนติเมตร

ภาพที่ 39 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 12

ชื่อผลงาน   เส้นใย

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   146 x 189 เซนติเมตร

ภาพที่ 40 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 13

ชื่อผลงาน   กระจาย

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 226 เซนติเมตร

ภาพที่ 41 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 14

ชื่อผลงาน   ธรรมชาติ

เทคนิค   สีน้ำมัน, เกรียงบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 220 เซนติเมตร

ภาพที่ 42 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 15

ชื่อผลงาน เปลี่ยนแปลง

เทคนิค สีน้ำมัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 145 x 210 เซนติเมตร

ภาพที่ 43 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 16

ชื่อผลงาน รากไม้ 2

เทคนิค สีน้ำมัน, เกรียงบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 240 x 290 เซนติเมตร

ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์มีทั้งหมด 16 ชิ้น ซึ่งในการทำงานทั้ง 16 ชิ้นนั้นได้มีการพัฒนาผลงาน ทั้งเทคนิควิธีการ รูปแบบทางองค์ประกอบ ที่อยู่ภายใต้แนวความคิดที่ต้องการแสดงสาระความงามที่เกิดจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ที่เป็นทั้งสภาวะปรากฏการณ์ที่มองเห็นได้ ยิน หรือการสัมผัสจากผัสสะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการมองเห็น จับต้อง หรือการได้ยินเสียง เป็นสภาวะของธรรมชาติที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง เกิดเป็นความงามทางทัศนธาตุ และสาระใจความที่เป็นความจริงของชีวิต ที่มีการเกิด เปลี่ยนแปลง และแตกดับ สภาวะการเปลี่ยนแปลงของชีวิต ที่กล่าวมานั้น นอกจากการมอง การสังเกตจากธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมรอบๆตัวแล้ว สุดท้ายก็คือ การย้อนมองที่ตัวเราเอง มองจากร่างกายภายนอกไปสู่จิตใจภายใน เมื่อสภาพแวดล้อมและธรรมชาติรอบๆตัวเปลี่ยน ร่างกายและจิตใจของเราก็เปลี่ยนแปลงกระเพื่อมหวั่นไหวตามไปด้วย ในทุกๆ ขณะ แรงสะเทือนใจจากการเปลี่ยนแปลง บางครั้งไม่ได้ สัมผัส ไม่ได้ยินเสียง ไม่ได้มองเห็น เพียงนั่งเฉยๆ จิตใจที่เปลวไปคิด ไปสู่ความทรงจำเก่าๆ หรือ การคิดปรุงแต่งต่อเพิ่มเติม จิตใจและร่างกายก็เกิดการกระเพื่อมหวั่นไหว มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น สาระการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตได้ จึงอยู่ที่ใจของเรา เห็นความงาม ความจริง และเห็นชีวิตได้ก็ด้วยการสังเกตร่างกายและจิตใจ หากเกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกไม่ การเปลี่ยนแปลงภายนอกเป็นเพียงการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นปกติสามัญ การทำงานสร้างสรรค์ในชุดวิทยานิพนธ์ จึงมีแรงบันดาลใจที่เป็นทั้งธรรมชาติที่มองเห็นจับต้องได้ และสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เป็นปรากฏการณ์ ทั้งจากสภาพแวดล้อมภายนอกและปรากฏการณ์ภายในจิตใจ แสดงและถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานจิตรกรรม ซึ่งมีลำดับของพัฒนาการในการทำงานดังนี้

ระยะที่ 1 คือผลงานชิ้นที่ 1-9 อาจกล่าวได้ว่าพัฒนาการของผลงานทั้งก่อนผลงานวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 ระยะ และในผลงานวิทยานิพนธ์เอง การพัฒนาเทคนิคเป็นหัวใจสำคัญของการทำงาน เทคนิคที่หมายรวมถึง วัสดุและวิธีการเพื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางเทคนิคมาใช้ในการหา รูปแบบทางองค์ประกอบใหม่ๆ ที่แตกต่างจากเดิมและที่สำคัญคือ สามารถถ่ายทอดและแสดงเนื้อหาอันเป็นหัวใจสำคัญในชั้นสุดท้าย ผลงานในระยะที่ 1 นั้น ข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิคการทำงาน 3 เทคนิค คือ เทคนิคสีน้ำมันลอย เทคนิควาดเส้นเกรยอง และเทคนิคการระบายสีน้ำมันแบบชุ่มด้วยฟู่กัน

เทคนิคสีน้ำมันลอยนั้นใช้ทำตอนขึ้นโครงชิ้นงาน ทั้งรูปทรงและน้ำหนักโดยรวม ด้วยการผสมสีน้ำมันกับน้ำมันสนให้เหลวพอประมาณ จากนั้นนำไปเทลงในน้ำที่เตรียมใส่ภาชนะไว้ แล้วนำมาเทราดลงบนเฟรมปูด้วยแผ่นโฟมยางที่เตรียมไว้ เทคนิคสีน้ำมันลอยนี้จะทำให้เกิด

คราบ ริ้วรอย ลวดลาย พื้นผิว ที่เป็นภาพรวม เมื่อสีน้ำมันที่เกิดจากเทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำแห้งดีแล้ว จึงใช้เทคนิคที่ 2 คือ การวาดเส้น ปาดแต่งด้วยเกรยอง เทคนิคนี้จะได้รายละเอียดและน้ำหนักของผลงานที่ชัดเจนขึ้น หลังจากนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเทคนิคที่ 3 คือ การระบายสีน้ำมันแบบชุ่มด้วยพู่กัน เพื่อสร้างพื้นผิวที่นุ่ม มีมิติลึก และช่วยลดความแข็งกระด้างของสองเทคนิคแรกทีกล่าวมา ผลงานในระยะที่ 1 นั้น เป็นการทดลองสร้างงานและหาความเป็นไปได้เพื่อความสมบูรณ์และลงตัวในชิ้นงาน ประเด็นหลักของการทำงานในระยะที่ 1 นี้ คือ การเทสีจากเทคนิคสีน้ำมันลอยน้ำเพียงครั้งเดียวเพื่อให้ได้ ความสด นุ่มพล้น และความเป็นเอกภาพทางารแสดงออกเพียงครั้งเดียว ไม่มีความลังเลใดใด และเทคนิคการเทสีน้ำมันลอยน้ำจึงเป็นหัวใจหลักของการทำงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 นี้

ระยะที่ 2 ผลงานวิทยานิพนธ์ในระยะที่ 2 มี 3 ชิ้น คือ ชิ้นที่ 10-12 เป็นการปรับเทคนิคการเทสีน้ำมันลอยน้ำจากการผสมในถังน้ำและเทครั้งเดียว มาเป็นการผสมลงในถังน้ำที่ใช้รดน้ำต้นไม้ หรือที่เรียกว่า บัวรดน้ำ ซึ่งถอดหัวฝักบัวออกจะได้ถังน้ำที่มีท่อน้ำคล้ายพวยกา ซึ่งทำให้สามารถเทน้ำออกเป็นเส้น สาย ได้ เกิดเป็นร่องรอยคราบที่แปลกและแตกต่างออกไปจากผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 เกิดจังหวะการเทที่ต่อเนื่องและเทได้หลายครั้ง สามารถควบคุมการไหลของน้ำได้ดีขึ้น

ระยะที่ 3 คือผลงานชิ้นที่ 13-14 เป็นการนำเทคนิคการเทสี และสไลด์สีเข้ามาใช้ เพิ่มเติมจากเดิมที่ใช้เทคนิคการเทสีน้ำมันลอยน้ำ ที่ให้ผลสัมฤทธิ์ที่เป็น ริ้วรอย คราบ พื้นผิวที่ดูแข็ง เทคนิคที่เพิ่มมาคือ การเทสีลงบนแผ่นโฟมยางที่ชุ่มน้ำมัน สีจะฟุ้งกระจายเป็นน้ำหนักเทาและดูนุ่ม และเทคนิคการสไลด์สีที่เพิ่มมาทำให้เกิดการเคลื่อนไหวมากขึ้นในรูปทรงและอารมณ์ความรู้สึกของผลงาน

ระยะที่ 4 คือผลงานชิ้นที่ 15-16 ได้มีการระบายสีพื้นเป็นน้ำหนักเทาอ่อนลงไปก่อน 1 ชั้น เพื่อแก้ปัญหาน้ำหนักกลางที่เชื่อมระหว่างน้ำหนักขาวและน้ำหนักดำ จากนั้นจึงดำเนินการตามเทคนิควิธีการขั้นตอนเดิม คือ การเทสีน้ำมันลอยน้ำ ระบายแบบชุ่ม และสไลด์สี ให้เสร็จในขั้นตอนเดียว เสร็จแล้วทิ้งผลงานไว้ให้แห้งจนสีแห้งสนิทจึงวาดเส้นตกแต่งด้วยเกรยองให้ผลงานเสร็จสมบูรณ์ลงตัวและมีเอกภาพ

สรุปการทำงานผลงานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 4 ระยะเป็นการทำงานที่มีการศึกษา ค้นคว้า และทดลอง ทั้งทางด้านเทคนิค วัสดุวิธีการ รูปแบบ เพื่อผลสัมฤทธิ์ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาของผลงาน ผลงานใน 2 ระยะแรก ยังคงรูปทรงของธรรมชาติที่พูดูออกว่ามีที่มาจากต้นไม้ และเค้าโครงของธรรมชาติ แต่ผลงานใน 2 ระยะหลัง มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนการทำงานมาสู่สาระทางใจเป็นสำคัญ การแสดงออกเป็นการอาศัยแรงบันดาลใจจากภายนอกเป็นฐานข้อมูลในการกระตุ้น

ใจให้เกิดเป็นพลังงานและพลังของการสร้างสรรค์ รวบรวมและตกผลึกเป็นการถ่ายทอดและแสดงออกในชิ้นงาน จึงได้ผลงานที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่มีพลังความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ภายในจิตใจ แสดงและถ่ายทอดออกมาเป็นชิ้นงาน สาระของความเปลี่ยนแปลงนั้นบางครั้งมีที่มาจากธรรมชาติ บางครั้งมาจากสภาพแวดล้อมรอบตัวที่มีแรงกระตุ้นให้จิตใจได้รับสัมผัสเกิดเป็นพลังงานและพลังในการสร้างสรรค์ ผลงานจึงมีการพัฒนาจากระยะที่ 1 เรื่อยมาจนมาสู่ผลงานระยะสุดท้ายซึ่งมีแนวคิดของการแสดงออกในแต่ละระยะ ที่แตกต่างกันในรายละเอียด แต่ในภาพรวมโครงสร้างหลักของแนวคิดและเนื้อหา ก็คือ การแสดงออกของความเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลมาจากธรรมชาติและสิ่งเร้าภายนอก มาสู่การเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของสภาวะจิตภายในที่เป็นการบันทึกห้วงปัจจุบันขณะของจิตที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง โดยแสดงออกผ่านผลงานศิลปะที่เป็นสื่อแทนภาวะของชีวิต

ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “หยัคยีนแล้วร่วงโรย”

เทคนิค สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 144 x 200 เซนติเมตร

ภาพที่ 45 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน   สาระความงามจากความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ 2

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 220 เซนติเมตร

ภาพที่ 46 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน   สายลมเมื่อหมันต์ 1

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 240 เซนติเมตร

ภาพที่ 47 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน   สายลมเมื่อหมันต์ 2

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   151 x 236 เซนติเมตร

ภาพที่ 48 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน   สายลมเมื่อหมันต์ 3

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   145 x 230 เซนติเมตร

ภาพที่ 49 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน   สาระความงามจากเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ 3

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรยอบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   240 x 290 เซนติเมตร

ภาพที่ 50 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน   สาระความงามจากความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ 4

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   223 x 290 เซนติเมตร

ภาพที่ 51 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8

ชื่อผลงาน	สาระความงามจากความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ 5
เทคนิค	สีน้ำมัน, เกรียงบนแผ่นโฟมยาง
ขนาด	240 x 270 เซนติเมตร

ภาพที่ 52 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 9

ชื่อผลงาน “สุดท้าย”

เทคนิค สีน้ำมัน, เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 210 x 290 เซนติเมตร

ภาพที่ 53 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 10

ชื่อผลงาน   สาระความงามจากเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ 10

เทคนิค   สีนํ้ามัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   210 x 290 เซนติเมตร

ภาพที่ 54 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 11

ชื่อผลงาน ราก

เทคนิค สีน้ำมัน, เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 202 x 282 เซนติเมตร

ภาพที่ 55 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 12

ชื่อผลงาน   สารความงามจากความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ 12

เทคนิค   สีน้ำมัน, เกรียงบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด   192 x 280 เซนติเมตร

ภาพที่ 56 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 13

ชื่อผลงาน “เส้นตามกาล”

เทคนิค สีน้ำมัน,เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 140 x 230 เซนติเมตร

ภาพที่ 57 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 14

ชื่อผลงาน “ปลายทางหรือวิถี!”

เทคนิค สีน้ำมัน, เกรียงบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 110 x 230 เซนติเมตร

ภาพที่ 58 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 15

ชื่อผลงาน “ห้วงแห่งรัตติกาล”

เทคนิค สีน้ำมัน, เกรของบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 130 x 230 เซนติเมตร

ภาพที่ 59 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 16

ชื่อผลงาน “สาขลมเคื่อนเมษา”

เทคนิค สีนํ้ามัน,เกรยองบนแผ่นโฟมยาง

ขนาด 125 x 495 เซนติเมตร

บทที่ 5

บทสรุป

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ จัดทำขึ้นโดยการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ทั้งแนวความคิด รูปแบบ เทคนิค และเนื้อหา เพื่อการศึกษาค้นคว้าทดลอง ให้เกิดองค์ความรู้และพัฒนาองค์ความรู้ให้เกิดเป็นประโยชน์ การทำงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มีแนวความคิดที่ต้องการแสดงออกถึงสาระและความงามของธรรมชาติและสถานะของการเปลี่ยนแปลง โดยนำเสนอในรูปแบบของผลงานจิตรกรรมกึ่งนามธรรม และจากการทำการศึกษาค้นคว้าทดลอง ผลงานให้ผลสัมฤทธิ์ในระดับที่น่าพอใจ การศึกษาทดลองทั้งรูปแบบ เทคนิค และเนื้อหา ผลงานมีความสอดคล้องสมดุล และมีความลงตัว เกิดเอกภาพในผลงานที่ค่อนข้างสมบูรณ์

ไม่อาจกล่าวสรุปได้อย่างชัดเจนว่า การทำงานในผลงานชุดวิทยานิพนธ์นี้ประสบผลสำเร็จและเป็นผลงานที่ดีเยี่ยมที่สุด ในมุมมองของข้าพเจ้าแล้วสิ่งที่สำคัญและดีที่สุดกลับเป็นความเข้าใจองค์รวมของการทำงาน ทั้งการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินการ และการแก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นเพียงผลพลอยได้ที่เกิดจากการสร้างเหตุ เมื่อสร้างเหตุดีผลที่ตามมาย่อมดีตามไปด้วย การทำงานทำให้ข้าพเจ้าเห็นภาพรวม เห็นความคิดของตนเอง เห็นเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เห็นการเดินทาง เห็นความผิดพลาดล้มเหลว เห็นการแก้ปัญหา และเห็นผลจากการสร้างเหตุต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น การทำงานสอนให้วุฒิภาวะข้าพเจ้าเติบโต สอนให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ใหญ่ขึ้น สอนให้ข้าพเจ้าผิดหวังมากกว่าสมหวัง สอนให้ข้าพเจ้าล้มเหลวมากกว่าประสบความสำเร็จ สุดท้ายแล้วข้าพเจ้าคิดว่าการทำงานศิลปะคือการค้นหาตนเอง ค้นหาชีวิต เรียนรู้และแก้ไข แก้ปัญหาต่างๆที่เข้ามาร้อยแปดพันเก้า เพื่อเตรียมเราให้แข็งแกร่งขึ้น พร้อมเผชิญกับความจริงของชีวิตที่รอเราอยู่ข้างหน้าและมีอุปสรรคต่างๆ มากมายยิ่งกว่าอุปสรรคในการทำงานศิลปะ การทำงานศิลปะตามมุมมองของข้าพเจ้าจึงเป็นความเข้าใจในชีวิต หาใช่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้เป็นเพียงชิ้นงานไม่ ข้าพเจ้าเรียนรู้ว่าเราไม่สามารถสร้างผลให้ดีตามใจเราได้ ผลจะออกมาเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับ การสร้างเหตุ เมื่อสร้างเหตุดี ทุกอย่างประจวบเหมาะและพร้อม ดอกผลที่ดีก็จะผลิบานงดงามตามมาเอง

บรรณานุกรม

- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. ประวัติศาสตร์ศิลปะจีน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- ชลูด นิ่มเสมอ. วาดเส้นสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์, 2553.
- ชมรมผู้ปฏิบัติธรรมสำนักงานศาลยุติธรรม. จบที่ใจ. กรุงเทพมหานคร : นำทางการพิมพ์, มปป.
- นพวัฒน์ สมพิน. ลายปูนปั้นงานช่างประณีตศิลป์ของไทย. โรงพิมพ์การศาสนากรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.
- นิต จารุศร. สารธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เจริญบุญการพิมพ์, 2547.
- พริตจอฟ คาปรา. ตำแหน่งฟิสิกส์. แปลโดย วเนช. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2537.
- รุ่งอรุณ ณ สนธยา. เริงรำน้ำเดือนหงาย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, 2527.
- ศรีศากยโสภณ. วิปัสสนากรรมฐาน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, มปป.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายศิวะ อินทะโคตร
เกิด	20 สิงหาคม 2524
ที่อยู่	223 หมู่ 8 ต.สีวิเชียร อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี 34260
เบอร์โทรศัพท์	085-1463659

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2536 - โรงเรียนบ้านห้วยแก้ว
- พ.ศ. 2539 - โรงเรียนน้ำยืนวิทยา
- พ.ศ. 2542 - สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. 2547 - ศิลปบัณฑิตจิตรกรรม ภาควิชาจิตรกรรม
คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พ.ศ. 2554 - ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาจิตรกรรม
คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การแสดงผลงาน

- พ.ศ. 2542 - รางวัลดีเด่นการแข่งขันเพื่อสร้างสรรค์วิชาการสาขาศิลปะภาพพิมพ์
จัดโดยสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
- พ.ศ. 2543 - ได้รับทุนคณะจิตรกรรมฯ
- พ.ศ. 2546 - ร่วมแสดงนิทรรศการ “นานาชาติทระนงต่อศิลปะ” ณ อาคารคณะบริหาร
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จังหวัดนครราชสีมา
- ร่วมแสดงงานนิทรรศการเปิดบ้านจิตรกรรมฯ เนื่องในโอกาสครบรอบ
60 ปี คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

- พ.ศ. 2547 - ร่วมแสดงนิทรรศการหุ่นนิ่งและทิวทัศน์ ของคณาจารย์และนักศึกษา คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ได้รับทุนบุญรอดบริวเวอรี่
  - ร่วมแสดงงานศิลปกรรมสามารถ ครั้งที่ 1
- พ.ศ. 2548 - ร่วมแสดงงานนิทรรศการศิลปนิพนธ์ 2547 ของนักศึกษาปริญญาตรีปี สุดท้าย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ร่วมแสดงงานนิทรรศการจิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 27
  - ร่วมแสดงงานนิทรรศการจิตรกรรมร่วมสมัยนานาชาติ ครั้งที่ 7
- พ.ศ. 2552 - ร่วมแสดงนิทรรศการผลงานคณาจารย์ศิลปกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- พ.ศ. 2554 - ร่วมแสดงนิทรรศการ ไทย-เกาหลี : Bangkok-Korean Festival ร่วมกับ คณาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยซวอน (Suwon) ประเทศเกาหลี ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2555 - ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาระดับปริญญาโท
- ร่วมแสดงงานนิทรรศการศิลปนิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา 2554 ณ หอศิลป์ แอ๊ด บอง แกลเลอรี

ประวัติการทำงาน

2549 – 2552 อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะ (ออกแบบประยุกต์ศิลป์) คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์